

هم کلاسی
Hamkelasi.ir

درس اول

«تعاون (۱)»

- ۱- تعاون به زبان ساده یعنی چه؟ یعنی همکاری و یاری رساندن به یکدیگر
- ۲- آیهی شریفی «تعاونوا علی البر و التقوی و لاتعاونوا علی الاثم و العدوان» بیانگر چه دستوراتی است؟ در کارهای نیک و پرهیزگاری یکدیگر را یاری کنید و در گناه و ستمکاری همکاری نکنید.
- ۳- چند جلوه تعاون را نام ببرید. اظهار دوستی و محبت، همدلی و خوشحال کردن یکدیگر، هدیه دادن، ایجاد صلح و دوستی، عیادت از بیمار، قرض دادن و ...
- ۴- همکاری و همدلی در خانواده باعث چه می‌شود؟ ایجاد صمیمیت و محبت بیشتر بین اعضا
- ۵- پیامبر اسلام (ص) در چه کارهایی با خانواده‌شان همکاری می‌کردند؟ در دوشیدن شیر، آسیاب کردن گندم، نظافت خانه و ...

درس دوم

«تعاون (۲)»

- ۱- انفاق چیست؟ بخشش مال، علم، توانایی و زمان عمر به کسانی که نیازمند هستند.
- ۲- آیهی شریفی «لن تالوا البر حتی تنفقوا ممّا تحبون» بیانگر چیست؟ هرگز به نیکی نمی‌رسید مگر از آن چه دوست دارید انفاق نمایید.
- ۳- چند موسسه «مردم نهاد» را نام ببرید. انجمن‌های حمایت از بیماران خاص، انجمن نگهداری از معلولین و سالمندان، درمانگاه‌های خیریه، موسسات نگهداری از یتیمان
- ۴- تمامی سازمان‌های مردم نهاد برای فعالیت خود از کدام نهاد مجوز می‌گیرند؟ وزارت کشور
- ۵- چند نمونه از وقف را از دیرباز تا امروز نام ببرید. ساخت مدرسه، پل، کاروانسرا، استفاده از درآمد زمین کشاورزی یا کارگاه تولیدی برای افراد نیازمند
- ۶- به اموال و دارایی‌هایی که وقف می‌شود موقوفات می‌گویند.
- ۷- شرکت تعاونی چگونه تأسیس می‌گردد؟ هرگاه حداقل ۷ عضو برای رفع نیازهای زندگی و شغلی خود، دور هم جمع شوند و برطبق قانون تعاونی‌ها در فعالیتی سرمایه‌گذاری و همکاری کنند و در سود و زیان آن شریک شوند در واقع یک شرکت تعاونی تأسیس گردیده است.
- ۸- تفاوت شرکت تعاونی با غیر تعاونی در چیست؟ در تعاونی همه افراد با هم برابر هستند یعنی هر کس با هر مقدار سرمایه، حق یک رأی دارد؛ در حالی که در شرکت‌های غیر تعاونی، هر کس سرمایه و سهامش بیشتر است، قدرت بیشتری در تصمیم‌گیری‌ها دارد.

درس سوم

«ساختار و تشکیلات دولت»

- ۱- حکومت کشور ما جمهوری اسلامی است.
- ۲- سه قوه‌ای که زیر نظر مقام رهبری کشور را اداره می‌کنند نام ببرید.
  - ۱) قوهی مجریه
  - ۲) قوهی مقننه
  - ۳) قوهی قضاییه
- ۳- رئیس قوهی مجریه کیست؟ رئیس جمهور
- ۴- عالی‌ترین مقام رسمی کشور، پس از رهبری کیست و چه مسئولیت‌هایی دارد؟ رئیس جمهور و مسئولیت اجرای قانون اساسی و ریاست قوهی مجریه
- ۵- رئیس جمهور چگونه انتخاب می‌شود؟ به مدت چهار سال با رأی مستقیم مردم از بین کسانی که صلاحیت ریاست جمهوری آنان توسط شورای نگهبان تأیید شده باشد.
- ۶- رئیس جمهور تنها برای یک دوره چهار ساله دیگر به صورت متوالی می‌تواند انتخاب مجدد شود.
- ۷- چه کسانی می‌توانند در رأی‌گیری شرکت کنند؟ همه کسانی که ایرانی و تبعه جمهوری اسلامی ایران هستند و حتی افرادی که در خارج از کشور زندگی می‌کنند.

- ۸- حداقل سن رأی دهندگان هجده سال تعیین شده است .
- ۹- برای شروع به کار رئیس جمهور ، حکم وی توسط رهبر امضا و تنفیذ می شود .
- ۱۰- تحلیف چیست ؟ رئیس جمهور در مجلس شورای اسلامی با حضور نمایندگان مجلس و شورای نگهبان و قوه قضاییه در پیشگاه قرآن کریم سوگند یاد می کند که وظایف خود را به درستی انجام دهد .
- ۱۱- رئیس جمهور و دولت در برابر چه کسانی مسئول هستند و باید پاسخگو باشند ؟
- (۱) ملت ایران (۲) رهبر (۳) مجلس شورای اسلامی
- ۱۲- هیئت دولت از چه کسانی تشکیل می شود ؟ از رئیس جمهور ، معاونان رئیس جمهور و وزیران
- ۱۳- چگونه یک وزیر انتخاب و کار خود را شروع می کند ؟ رئیس جمهور افرادی را انتخاب و به مجلس معرفی می کند ، ایشان برنامه های خود را به نمایندگان مجلس ارائه می دهند و سپس نمایندگان درباره صلاحیت آن ها اظهار نظر می کنند . پس از آن از نمایندگان رأی گیری می شود و اگر اکثریت نمایندگان به آن فرد رأی اعتماد بدهند به عنوان وزیر می تواند کار خود را آغاز نماید .
- ۱۴- ساختمانی که دفتر وزیر در آن جا قرار دارد ، وزارتخانه نامیده می شود .
- ۱۵- مقر هیئت دولت و وزارتخانه ها در کدام شهر است ؟ تهران
- ۱۶- وزارتخانه ها در همه ای استان های کشور سازمان ها و اداراتی دارند که برنامه های آن ها را اجرا می کنند .

«وظایف دولت»

درس چهارم

- ۱- منظور از شهروندان ، اتباع یک کشور می باشد .
- ۲- چند حق شهروندی را بنویسید . آزادی بیان ، استفاده از خدمات دولتی در زمینه های مختلف
- ۳- چند وظیفه شهروندی را بنویسید . احترام به قوانین کشور ، همکاری صمیمانه و مشارکت با دولت ، پرداخت مالیات ، دفاع از کشور
- ۴- چند وظیفه دولت را بنویسید . ایجاد شرایط لازم در جامعه برای سواد آموزی ، بهداشت ، شغل ، رفاه ، امنیت ، فرهنگ و اخلاق اسلامی ، تجهیزات زیر بنایی ، ایجاد راه ، پل ، بیمارستان ، مسکن ، مدرسه ، مخابرات ، آب ، برق ، گاز و ...
- ۵- چند وظیفه و اختیار رئیس جمهور را نام ببرید .
- (۱) امضای قراردادهای بین المللی (۲) اجرای قوانین و مصوبات مجلس (۳) امضای استوارنامه سفیران ایران
(۴) پذیرش استوارنامه سفیران کشورهای دیگر (۵) اعطای نشان های دولتی (۶) ...
- ۶- تنظیم لایحه در امور مختلف به عهده کدام نهاد است و به کجا فرستاده می شود ؟ به عهده دولت و برای تصویب و قانونی شدن به مجلس فرستاده می شود .
- ۷- دو حق مهم نمایندگان مجلس نسبت به دولت را بنویسید . (۱) حق سؤال کردن از رئیس جمهور و وزرا (۲) حق استیضاح
- ۸- اگر نمایندگان از وزیر یا رئیس جمهور سؤالی داشته باشند وظیفه وزرا و رئیس جمهور چیست ؟ وزیر یا رئیس جمهور باید در مجلس حاضر شود و به سؤال نمایندگان پاسخ دهد .
- ۹- به طور کلی درآمدهای دولت به چند بخش تقسیم می شود ؟ نام ببرید .
- (۱) درآمدهای حاصل از صادرات نفت (۲) درآمد حاصل از مالیات (۳) سایر درآمدها مثل درآمد برق ، گاز ، گذرنامه و ...
- ۱۰- بودجه به زبان ساده یعنی چه ؟ یعنی پیش بینی دخل و خرج دولت با همان درآمدها و هزینه های سال بعد .
- ۱۱- یکی از وظایف مهم دولت تنظیم لایحه بودجه می باشد .
- ۱۲- لایحه بودجه در مجلس شورای اسلامی تصویب می شود و علاوه بر آن مجلس بر درآمدها و هزینه های دولت نظارت می کند .

«آسیب های اجتماعی و پیشگیری از آن ها»

درس پنجم

- ۱- نوجوانان گروه سنی ۱۲ تا ۱۸ سال را تشکیل می دهند .
- ۲- نوجوانان در سن بلوغ چه تغییراتی می کنند ؟ جسمانی ، ذهنی و اجتماعی

- ۳- برخی از خصوصیات یا ویژگی‌های اجتماعی که در دوران بلوغ در افراد ظاهر می‌شود را بنویسید.
- (۱) شک و تردید (۲) هویت جویی (۳) هیجان طلبی و میل به تجربه کردن (۴) استقلال طلبی (۵) حساس شدن نسبت به خود.
- ۴- چند آسیب اجتماعی را نام ببرید. (۱) پرخاشگری (۲) نزاع (۳) اعتیاد
- ۵- پرخاشگری و نزاع به چه علت ایجاد می‌شود؟ به علت کنترل نکردن خشم
- ۶- چند شکل مختلف از بروز رفتار پرخاشگرانه را نام ببرید.
- (۱) آزار و اذیت (۲) کتک زدن (۳) مسخره کردن (۴) تحقیر دیگران (۵) بی ادبی و ناسزا (۶) شکستن و تخریب وسایل
- ۷- پرخاشگری چه اثرات زیانباری دارد؟ (۱) ایجاد مشکل در یادگیری و تحصیل (۲) ایجاد زمینه مناسب برای سایر آسیب‌های اجتماعی
- ۸- سه قاعده‌ی مهم در هنگام خشم و عصبانیت را شرح دهید.
- (۱) نباید به خودم صدمه بزنم (۲) نباید به دیگران صدمه بزنم (۳) نباید به وسایل خودم و دیگران صدمه بزنم
- ۹- چند نمونه از کارهایی که وقتی از کسی عصبانی هستیم به ما در کنترل خشم کمک می‌کند را بنویسید.
- (۱) به خدا پناه ببریم (۲) نفس عمیق بکشیم (۳) به سه قاعده مهم توجه کنیم (۴) محیط ناراحت کننده را ترک کنیم. (۵) با بزرگ‌ترها مشورت کنیم.
- ۱۰- اگر کسی از ما عصبانی است چه کنیم؟
- (۱) از او سؤال کنیم چرا از ما عصبانی است (۲) به حرف‌های او خوب گوش کنیم (۳) در صورتی که اشتباه از ما می‌باشد از او عذرخواهی کنیم.
- (۴) و اگر ممکن است به ما صدمه بزند فوراً صحنه را ترک کنیم و از بزرگ‌ترها و مسئولین کمک بخواهیم.
- ۱۱- به چه موادی «مخدر» می‌گوییم و چه اثراتی دارد؟ موادی که مصرف آن‌ها باعث ایجاد تغییراتی روی سیستم عصبی ما می‌شود و موجب کم شدن هوشیاری و بی‌حسی و بی‌حالی می‌شود.
- ۱۲- تجربه مواد مخدر خطرناک است و حتی برای یکبار استفاده فرد به دام آن می‌افتد.

درس ششم

«قوه قضائیه»

- ۱- چه کسانی از نوجوانان در برابر آسیب‌ها و تهدیدات محافظت می‌کنند؟ (۱) خود فرد (۲) خانواده (۳) مدرسه (۴) قانون
- ۲- دو دلیل عمده که باعث اختلافات بین مردم می‌شوند را بنویسید.
- (۱) آگاه نبودن و ندانستن قانون و حقوق دیگران (۲) سرپیچی عمدی از قانون
- ۳- چند وظیفه قوه قضائیه را بنویسید.
- (۱) برقراری عدالت اجتماعی (۲) نظارت بر اجرای قوانین (۳) برخورد با متخلفان (۴) مجازات مجرمین
- ۴- افراد بهتر است اختلافات خود را قبل از مراجعه به دادگاه چگونه حل کنند؟
- (۱) از راه مسالمت‌آمیز با گفت و گو (۲) مراجعه با افراد با تجربه‌تر (۳) شورای حل اختلاف محله
- ۵- انواع دعاوی یا اختلافات کدامند؟ (۱) دعاوی کیفری (۲) دعاوی حقوقی
- ۶- چند نمونه از دعاوی کیفری را نام ببرید. (۱) قدرت نمای (۲) فحاشی (۳) افترا (۴) قتل
- ۷- تفاوت دعاوی کیفری و حقوقی چیست؟ در دعاوی کیفری فردی که مرتکب جرمی شده است مجازات می‌شود ولی در دعاوی حقوقی دادگاه مجازات تعیین نمی‌کند بلکه از افراد می‌خواهد که تکالیفشان را انجام دهند یا حقوق قانونی دیگران را بدهند.
- ۸- به فرد شکایت کننده در اصطلاح حقوقی خواهان و به فردی که از او شکایت شده خواننده می‌گوییم.
- ۹- در همه دادگاه‌ها افراد حق دارند فردی را به عنوان وکیل انتخاب کنند تا از حقوق آن‌ها دفاع کند.
- ۱۰- وکیل چه کسی است؟ کسی است که در رشته حقوق درس خوانده و به قوانین آشناست و پروانه یا اجازه‌نامه وکالت دارد.
- ۱۱- اگر کسی توانایی مالی نداشته باشد که وکیل بگیرد چه کاری می‌تواند انجام دهد؟ او می‌تواند از دادگاه درخواست وکیل کند.
- ۱۲- برای اینکه بدانیم چگونه شکایات خود را مطرح کنیم در مجتمع‌های قضایی با مشاور حقوقی مشورت می‌کنیم.

درس هفتم

«ارتباط و رسانه»

- ۱- ارتباط ، انسان را قادر می کند تا چه کند ؟ او را قادر می سازد تا خواسته ها و نیازهای خود را به دیگران منتقل کند .
- ۲- هر ارتباط دارای سه عنصر اصلی می باشد . آن ها را نام ببرید . (۱) فرستنده (۲) گیرنده (۳) پیام
- ۳- بازخورد در اصطلاح رسانه ای چیست ؟ اگر گیرنده به فرستنده پیامی بفرستد و او را متوجه کند که معنی پیام را دریافت کرده به این عمل بازخورد می گوئیم .
- ۴- رسانه چیست ؟ مثال بزنید .
- هر وسیله ای که پیامی را از فرستنده به گیرنده منتقل کند مانند زبان در ارتباط کلامی ، ابزارهای چاپی یا ابزارهای الکترونیکی
- ۵- وظیفه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات چیست ؟ خدمات پستی ، مخابراتی ، رادیویی ، صدا و تصویر را به مردم ارائه می کند و مسئولیت توسعه وسایل ارتباطی در کشور را به عهده دارد .
- ۶- برخی از شرکت ها و سازمان های تابعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات را بنویسید .
- (۱) شرکت پست (۲) شرکت ارتباطات سیار (همراه اول) (۳) شرکت ایرانسل (۴) شرکت مخابرات
- (۵) پست بانک (۶) سازمان فناوری اطلاعات ایران

درس هشتم

«رسانه ها در زندگی ما»

- ۱- چند نمونه از کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در زندگی روزمره را بنویسید .
- (۱) ارتباط سریع با دیگران از طریق تلفن ثابت و تلفن همراه (۲) پست الکترونیک (۳) عملیات بانکی
- (۴) آموزش از طریق ویدیو کنفرانس از راه دور (۵) استفاده از دانشنامه ها و کتابخانه های الکترونیک از طریق اینترنت
- (۶) امنیت و نظارت از طریق دوربین و رایانه ها و اینترنت (۷) خرید و فروش اینترنتی (۸) دسترسی به اخبار به صورت آنلاین
- ۲- تأثیر رسانه ها بر فرهنگ عمومی چیست ؟ تأثیر زیادی بر سبک زندگی و هویت افراد دارد . آن ها باعث می شوند مردم به شیوه های خاصی فکر کنند و یا وقایع را همانطور که آن ها می خواهند ببینند یعنی رسانه ها روی باورها و افکار و رفتار انسان ها اثر می گذارند که ممکن است مثبت یا منفی باشد .
- ۳- چند اثر منفی رسانه های ارتباط جمعی را نام ببرید . (۱) ترویج زد و خورد و خشونت (۲) ترویج بی بند و باری های اخلاقی
- (۳) ترویج مصرف گرایی (۴) کم شدن تماس چهره به چهره افراد و کم شدن دید و بازدیده های اقوام و دوستان
- ۴- بخشی از اطلاعاتی که در اینترنت وجود دارند ، صحیح نمی باشند .
- ۵- در هنگام فعالیت در فضاهای مجازی و اینترنتی به چه نکاتی می بایست توجه داشته باشیم ؟
- (۱) بخشی از اطلاعات که در اینترنت وجود دارند صحیح نمی باشند . (۲) عکس ها و فیلم های خانوادگی خود را هرگز وارد اینترنت نکنیم .
- (۳) رمز عبور پست الکترونیک یا رمز کارت بانکی را فاش نکنیم . (۴) فقط زمان کمی از بازی های رایانه ای استفاده کنیم .

درس نهم

«ظهور اسلامی در شبه جزیره عربستان»

- ۱- اسلام در کجا و در میان چه مردمی و با چه ویژگی هایی ظهور کرد ؟
- در شبه جزیره عربستان و در میان مردمی که در جهالت و نادانی به سر می بردند .
- ۲- پیامبر و اصحابش چند سال مجاهدت کردند و هدف آن ها چه بود ؟ بیست و سه سال برای ترویج یکتاپرستی ، گسترش ایمان دینی ، صلح و عدالت

- ۳- به چه منطقه‌ای از شبه جزیره حجاز گفته می‌شد و چه شهرهایی در آن جا قرار دارند؟ مناطق کوهستانی در غرب شبه جزیره و شهرهای مکه، یثرب (مدینه) و طائف در این منطقه قرار دارند.
- ۴- به طور مختصر شرایط آب و هوایی عربستان چگونه است؟
آب و هوایی گرم و خشک دارد و بخش وسیعی از آن شامل ریگزارها و بیابان است، کمبود آب شدید دارد و کشاورزی بسیار محدود در مناطقی مانند مدینه و یمن وجود دارد.
- ۵- دو ایستگاه مهم تجاری بر سر راه جنوب به شمال شبه جزیره شامل چه شهرهایی بوده‌اند؟ (۱) مکه (۲) مدینه
- ۶- ساکنان جزیره العرب دارای خلق و خوی قبیله‌ای بوده‌اند.
- ۷- به دوران پیش از بعثت پیامبر اسلام در جزیره العرب، عصر جاهلیت می‌گوییم.
- ۸- ویژگی‌های عصر جاهلیت چیست؟
(۱) بیشتر عرب‌ها بت پرست بودند (۲) بهره‌چندانی از علم نداشتند و عده کمی باسواد بودند (۳) زنان دارای موقعیت پایین اجتماعی بودند
(۴) بعضی از مردان از داشتن فرزند دختر احساس حقارت می‌کردند (۵) اعراب نسبت به قبیله خود تعصب شدید داشتند.
(۶) به علت کینه و انتقام جویی و کمبود غذا و سایر نیازهای زندگی، درگیری قبیله‌ای و غارت‌گری به فراوانی وجود داشت.
- ۹- چند ویژگی مهم پیامبر قبل از بعثت را نام ببرید.
(۱) در خاندانی شریف در شهر مکه به دنیا آمد (۲) بسیار پاکدامن و درستکار بود (۳) به او محمد امین می‌گفتند
- ۱۰- پیامبر (ص) در چند سالگی و در کجا به پیامبری برگزیده شد؟ در چهل سالگی و در غار حرا اطراف شهر مکه
- ۱۱- اولین کسانی که به پیامبر ایمان آوردند چه کسانی بودند؟ حضرت خدیجه (س) همسر پیامبر و حضرت علی (ع) پسر عموی پیامبر
- ۱۲- حضرت خدیجه (س) که بود؟ همسر پیامبر که از زنان ثروتمند مکه بود و تمام دارایی خود را در راه اسلام و کمک به فقیران و آزادی بردگان خرج کرد.
- ۱۳- رسول خدا در آغاز چگونه مردم را به اسلام دعوت می‌نمود؟ به صورت فردی و پنهانی
- ۱۴- پس از سه سال پیامبر چه مأموریتی یافت؟ او مأموریت یافت، نخست خویشاوندان و سپس عموم مردم را به اسلام دعوت نماید.
- ۱۵- مشرکان برای منصرف ساختن حضرت محمد از دعوت خود به اسلام، به ایشان چه پیشنهادی دادند؟ پیشنهاد ریاست قوم و قبیله و دریافت ثروت فراوان
- ۱۶- پیامبر اسلام در جواب پیشنهاد مشرکان چه فرمودند؟ من برای گردآوری مال مبعوث نشده‌ام. خداوند مرا به عنوان پیامبر به سوی شما فرستاده است. اگر دعوت مرا بپذیرید سعادت‌مند می‌شوید و اگر نپذیرید در این راه استقامت می‌ورزم تا خدا بین ما داوری کند.
- ۱۷- اولین کسانی که در راه اسلام به شهادت رسیدند چه اشخاصی بودند؟ یاسر و سمیه
- ۱۸- چرا پیامبر از مسلمانان خواست که هجرت کنند و به کجا هجرت کردند؟ به دلیل آزار و اذیت فراوان مشرکان از مسلمانان خواستند به حبشه مهاجرت کنند.
- ۱۹- چرا مشرکان تصمیم به تحریم مسلمانان گرفتند؟ زیرا شکنجه و سرکوب مانع گسترش اسلام نشد.
- ۲۰- مفاد عهدنامه تحریم مسلمانان چه بود؟ هرگونه خرید و فروش و رابطه اجتماعی (ازدواج) با پیروان اسلام ممنوع شد.
- ۲۱- مسلمانان در زمان تحریم به کجا پناه بردند؟ به دره‌ای در اطراف مکه به نام «شعب ابی طالب»
- ۲۲- تحریم و تحمل شرایط سخت در شعب ابی طالب چند سال طول کشید؟ ۳ سال
- ۲۳- مهاجرت پیامبر از کجا به کجا بود و دلیل آن چه بود؟ از مکه به مدینه و دلیل آن توطئه مشرکان برای قتل پیامبر بود.
- ۲۴- در تاریخ اسلام «انصار» چه کسانی هستند؟ گروهی از ساکنان مدینه که با پیامبر پیمان بستند و آن حضرت را یاری کردند.

- ۲۵- در تاریخ اسلام به چه کسانی «مهاجرین» می‌گوییم؟ گروهی از مردم مکه که اموال و دارایی‌های خود را رها نمودند و از مکه به مدینه رفتند.
- ۲۶- نخستین اقدام مهم پیامبر پس از ورود به مدینه چه بود و به چه منظوری انجام شد؟ تأسیس مسجد برای انجام امور عبادی، اجتماعی، علمی و سیاسی
- ۲۷- به چه دلیل پیامبر پیمان برادری بین مسلمانان برقرار کرد؟ زیرا بعضی از مسلمانان در قبایل گذشته خود نسبت به هم کینه و دشمنی داشتند و پیامبر برای ایجاد محبت و دوستی، آن‌ها را دو به دو با یکدیگر برادر اعلام فرمودند.
- ۲۸- در پیمان برادری، پیامبر چه کسی را به عنوان برادر خود برگزید؟ علی بن ابی طالب (ع)
- ۲۹- پیمان‌نامه سیاسی بین مسلمانان و یهودیان به چه منظوری انجام شد؟ به دلیل ایجاد اتحاد سیاسی در میان ساکنان مدینه
- ۳۰- اعلام رسمی تأسیس حکومت اسلامی به رهبری پیامبر در مدینه از چه زمانی اعلام گردید؟ از زمان پیمان‌نامه‌ی سیاسی

درس دهم

«از رحلت پیامبر تا قیام کربلا (نیوا)»

- ۱- حضرت محمد (ص) در چه روز و چه سالی و در کجا وفات یافت؟ ۲۸ صفر سال ۱۱ هجری قمری در شهر مدینه
- ۲- راجع به سقیفه بنی ساعده در تاریخ اسلام چه می‌دانید؟ نام محلی است که تعدادی از انصار و مهاجرین پس از رحلت رسول خدا در آن مکان جمع شدند و با نادیده گرفتن وصیت پیامبر در غدیر خم، درباره‌ی جانشینی پیامبر گفت و گو کردند.
- ۳- در ماجرای سقیفه بنی ساعده چه کسی به عنوان خلیفه انتخاب شد؟ ابوبکر که از مهاجرین کهنسال بود
- ۴- چرا حضرت علی در ماجرای خلافت پس از پیامبر سکوت کرد؟ ایشان با سکوت خود مانع بروز تفرقه و درگیری میان مسلمانان شد تا اسلام پایدار بماند.
- ۵- خلیفه دوم که بود و چگونه به خلافت رسید؟ عمر بن خطاب که ابوبکر او را به جانشینی خود برگزید.
- ۶- سپاهیان اعزامی از سوی خلیفه‌ی دوم چه کشورهایی را فتح کردند؟ سوریه، لبنان، فلسطین و مصر و بخشی وسیعی از ایران
- ۷- خلیفه‌ی سوم که بود و چگونه به خلافت رسید؟ عثمان توسط شورایی که عمر تعیین کرده بود به خلافت رسید.
- ۸- تفاوت خلافت عثمان با دو خلیفه قبلی چه بود؟ در زمان عثمان، زندگی تجملاتی رواج یافت و اطرافیان و کارگزاران خلیفه از ثروت به دست آمده از فتوحات به خوش گذرانی می‌پرداختند.
- ۹- چه کسانی در زمان عثمان، تبعید شدند؟ جمعی از صحابه و یاران نزدیک پیامبر مانند ابوذر، عمار و مالک اشتر
- ۱۰- سرانجام خلیفه سوم چه شد و دلیل آن چه بود؟ عملکرد اطرافیان خلیفه باعث شد باعث نارضایتی مردم شد و گروهی از معترضان خشمگین به خانه خلیفه هجوم بردند و او را کشتند.
- ۱۱- چند ویژگی خاص حضرت علی (ع) از کودکی را نام ببرید. (۱) ایشان در کعبه به دنیا آمد (۲) دوران کودکی و نوجوانی را در خانه حضرت محمد و تحت تربیت وی به سر برد (۳) نخستین فردی بود که به اسلام ایمان آورد (۴) همواره پیامبر را در راه گسترش اسلام یاری داد (۵) شخصی بود که در هنگام مهاجرت پیامبر در بستر رسول خدا خوابید (۶) دلاوری و شجاعت ایشان در جنگ‌ها بسیار مشهور بود.
- ۱۲- در دوران سه خلیفه قبلی، حضرت علی (ع) به چه کاری مشغول بودند؟ تفسیر قرآن، تربیت شاگردان، پاسخ‌گویی به سؤالات دینی، عمران و آبادی، احداث نخلستان‌ها
- ۱۳- پس از عثمان چه کسی به خلافت رسید و چگونه؟ حضرت علی (ع) با اصرار بسیار زیاد و برخلاف میل خود خلافت را پذیرفت.
- ۱۴- چه عاملی موجب اختلاف حضرت علی (ع) با جمعی از ثروت‌اندوزان گردید؟ عمل به قرآن و سنت پیامبر و اجرای عدالت
- ۱۵- چه جنگ‌هایی در زمان خلافت حضرت علی (ع) اتفاق افتاد؟ جنگ جمل، جنگ صفین، جنگ نهروان
- ۱۶- نتیجه جنگ جمل چه بود؟ امام علی (ع) بیعت شکنان را شکست داد.
- ۱۷- جنگ صفین چه نتیجه‌ای داشت؟ پایداری یاران حضرت علی و به ویژه مالک اشتر، آثار شکست را بر چهره سپاه ستمگر معاویه آشکار ساخت ولی در آخرین لحظات، نیرنگ عمر و عاص مانع پیروزی سپاهیان امام علی (ع) گردید.
- ۱۸- حضرت علی (ع) چند سال خلافت کرد؟ ۵ سال

- ۱۹- مهم‌ترین ویژگی‌ها و دستاوردهای حکومت حضرت علی (ع) چه بود؟ (۱) ساده زیستی و مقابله با اشرافی‌گری
(۲) تأکید بر عدالت (۳) برگزیدن افراد صالح برای حکومت ولایات (۴) مدارا با مخالفان
- ۲۰- امام علی (ع) در چه روز و چه سالی و در کدام شهر به شهادت رسیدند؟ ۲۱ رمضان سال ۴۰ هـ ق در شهر کوفه
- ۲۱- پس از امام علی (ع) چه کسی به خلافت رسید؟ امام حسن (ع)
- ۲۲- چرا امام حسن (ع) پیشنهاد صلح معاویه را پذیرفت و خلافت را به معاویه واگذار کرد؟ زیرا ایشان می‌خواست با سپاه معاویه بجنگد ولی معاویه با وعده پول و مقام بسیاری از رؤسای قبایل و حتی یاران نزدیک امام را فریب داده و جذب خود کرده بود و در نتیجه امام ناچار به پذیرش پیشنهاد صلح معاویه شد.
- ۲۳- خصوصیات معاویه چه بود؟ او سیاستمداری فریب‌کار بود و با دادن پول و مقام، اشخاص با نفوذ و قدرتمند را جذب خود می‌کرد.
- ۲۴- آیا معاویه به شرایط صلح‌نامه با امام حسن (ع) پایبند بود؟ خیر، او به هیچ کدام از شرایط صلح‌نامه عمل نکرد.
- ۲۵- امام حسین (ع) پس از شهادت امام حسن (ع) چه کرد؟ با سخنرانی و نامه‌های افشاگرانه علیه حکومت معاویه مبارزه می‌کرد.
- ۲۶- پس از معاویه چه کسی به حکومت رسید و رفتار او چگونه بود؟ یزید که مانند جوانان دوره جاهلیت رفتار می‌کرد و ظلم و فساد بسیاری انجام می‌داد.
- ۲۷- چرا امام حسین (ع) از مدینه به مکه رفتند؟ زیرا نمی‌خواستند با یزید بیعت کنند و قصد داشتند در پناه خانه خدا از ایام حج، مردم را برای مخالفت با حکومت ستمکار و فاسد یزید آماده کنند.
- ۲۸- چرا امام حسین (ع) از مکه به سمت کوفه حرکت کردند؟ زیرا مردم کوفه نامه‌های فراوانی به امام حسین (ع) نوشتند و ایشان را به کوفه دعوت کردند.
- ۲۹- آیا امام حسین (ع) دعوت مردم کوفه را از ابتدا پذیرفتند؟ خیر در ابتدا ایشان به نامه‌ها توجهی نکردند اما با زیاد شدن نامه‌ها، مسلم بن عقیل را به کوفه فرستادند و پس از بیعت مردم کوفه با مسلم، امام به سمت کوفه حرکت کردند.
- ۳۰- یزید با شنیدن اخبار کوفه چه کرد و چه کسی را برای حکومت کوفه انتخاب کرد؟ عبیدالله بن زیاد که فردی بسیار سنگدل و خونریز بود به کوفه فرستاد.
- ۳۱- عبیدالله بن زیاد در کوفه چه کرد؟ او مسلم بن عقیل را دستگیر کرد و به شهادت رساند و مردم را ترساند و آن‌ها را آماده جنگ با امام حسین (ع) کرد.
- ۳۲- سپاه عبیدالله در چه منطقه‌ای، جلوی کاروان امام حسین (ع) را گرفتند؟ سرزمین گرم و خشکی به نام کربلا یا نینوا
- ۳۳- سرانجام جنگ سپاه عبیدالله بن زیاد با امام حسین (ع) چه بود و در چه روزی اتفاق افتاد؟ در روز عاشورا سال ۶۱ هجری قمری در سرزمین کربلا که در این جنگ امام حسین (ع) و یارانش به شهادت رسیدند.
- ۳۴- مرگ و زندگی در نظر امام حسین (ع) و یارانش چگونه بود؟ ایشان مرگ در راه عقیده و ایمان را سعادت و زندگی در سایه حکومت ستمگران را ننگ می‌دانستند.
- ۳۵- حکومت یزید نشان از چه چیز در جامعه اسلامی داشت؟ خلافت فرد فاسد و گناه‌کاری همچون یزید، نشان از انحراف بزرگی در جامعه اسلامی بود.
- ۳۶- امام حسین در وصیت‌نامه خویش درباره هدف قیام خود چه می‌فرمایند؟ «هدف من اصلاح امت جدم رسول الله (ص)، امر به معروف و نهی از منکر و پیاده کردن سیره رسول الله و پدرم علی بن ابیطالب است.»
- ۳۷- پس از شهادت امام حسین (ع) چه شخصی، اهداف قیام کربلا و چهره واقعی حکومت ستمکار بنی امیه را برای همگان آشکار کرد؟ حضرت زینب (س)

«ورود اسلام به ایران»

درس یازدهم

- ۱- به چه دوره‌ای از تاریخ ایران، ایران باستان گفته می‌شود؟ به قبل از ورود اعراب مسلمان به کشور ایران و فروپاشی حکومت ساسانی
- ۲- خسرو پرویز، دعوت پیامبر اسلام (ص) را نپذیرفت. او توسط پسرش به قتل رسید.

- ۳- وضعیت اجتماعی، سیاسی و اقتصادی ایران در زمان پس از خسرو پرویز چگونه بود؟ شورش فرماندهان، رقابت‌های سیاسی، بی‌عدالتی، مالیات‌های سنگین، نظام طبقاتی، قحطی به دلیل شکسته شدن سدها بر روی دجله و فرات و از بین رفتن زمین و محصولات کشاورزی و شیوع بیماری‌های طاعون و وبا، اوضاع را بسیار بد و پیچیده کرده بود.
- ۴- چه کسی فرمان حمله به مرزهای ایران و امپراتوری روم شرقی را صادر کرد؟ ابوبکر خلیفه اول
- ۵- در زمان کدام خلیفه، بخشی بزرگی از ایران به دست اعراب مسلمان فتح شد؟ عمر خلیفه دوم
- ۶- در نبرد قادسیه ارتش ساسانی از سپاه مسلمانان شکست خورد و در این جنگ رستم فرخ‌زاد فرمانده سپاه ساسانی کشته شد.
- ۷- ضربه نهایی بر پیکر ارتش ساسانی در کدام جنگ و در زمان کدام پادشاه ساسانی زده شد؟ در نبردی که در نهاوند رخ داد و در زمان یزدگرد سوم
- ۸- یزدگرد سوم به دست آسپاییانی در شهر مرو به قتل رسید.
- ۹- مرکز خلافت امویان کدام شهر بود؟ در شهر شام یعنی دمشق امروزی
- ۱۰- چند ویژگی امویان را بنویسید. بسیار خشن و ظالم، پای‌بند نبودن به دستورات دینی، فخر فروشی به دیگران برای قوم و نسب خود، برتر دانستن قوم عرب نسبت به دیگر اقوام، تحقیر ایرانیان، آزار و اذیت شیعیان
- ۱۱- چرا ایرانیان در بسیاری از قیام‌ها بر علیه امویان شرکت داشتند؟ زیرا از ظلم و ستم آنان خسته شده بودند و از هر فرصتی برای مبارزه با آنان استفاده می‌کردند.
- ۱۲- چه شخصی در کوفه به خونخواهی امام حسین (ع) قیام کرد؟ مختار ثقفی
- ۱۳- کدامین امامان شیعه در زمان امویان به شهادت رسیدند؟ امام حسن (ع)، امام حسین (ع)، امام سجاد (ع)، امام محمد باقر (ع)
- ۱۴- چرا ایرانیان مسلمان، دعوت عباسیان برای تشکیل حکومت را پذیرفتند؟ زیرا آن‌ها ادعا می‌کردند مخالف بنی امیه‌اند و می‌خواهند خاندان پیامبر (ص) را به خلافت برسانند.
- ۱۵- سرانجام کدام سردار ایرانی موفق به شکست امویان گردید و چه شخصی را به حکومت رسانید؟ ابومسلم خراسانی که سقاح عباسی را به حکومت رسانید.
- ۱۶- منصور، خلیفه دوم عباسی، شهر بغداد را بنا کرد و آن را مرکز خلافت عباسیان قرار داد.
- ۱۷- چند ویژگی حکومت عباسیان را بنویسید. در ظلم و ستم دست کمی از امویان نداشتند، امامان شیعه را به زندان می‌انداختند و آن‌ها را به شهادت می‌رسانیدند و مانند امویان به کاخ نشینی و خوش گذرانی می‌پرداختند.
- ۱۸- خلفای عباسی نسبت به ایرانیان چگونه بودند؟ برخلاف امویان از ایرانیان در وزارت و فرماندهی سپاه استفاده می‌کردند و به ظاهر احترام بیشتری برای ایرانیان قائل بودند.
- ۱۹- ابومسلم خراسانی به دست چه کسی کشته شد؟ به طور ناجوانمردانه به دستور منصور عباسی
- ۲۰- برمکیان که بودند و سرانجامشان چه شد؟ از خاندان مشهور ایرانی که عهده‌دار وزارت و حکومت ولایات در زمان عباسیان بودند و دارای نفوذ و قدرت فراوان بودند ولی خلیفه ناگهان بر آنان خشم گرفت و دستور داد آن‌ها را از قدرت برکنار و زندانی و به قتل برسانند.
- ۲۱- در قرن سوم هجری، خلافت عباسی رو به ضعف نهاد.
- ۲۲- سلمان فارسی که بود و دارای چه جایگاه ویژه‌ای می‌باشد؟ به گفت برخی مورخان، نخستین ایرانی مسلمان می‌باشد که در مدینه در حضور پیامبر (ص) به اسلام ایمان آورد. در جنگ خندق به پیشنهاد او در شهر خندق حفر کردند و پیامبر (ص) در مورد او فرمود: «سلمان از اهل بیت ماست». او از یاران باوفای علی (ع) بود.
- ۲۳- حاکمان ایرانی یمن در زمان رسول خدا (ص) به مدینه رفتند و به دین اسلام ایمان آوردند.
- ۲۴- پس از حمله اعراب مسلمان به ایران، چرا ایرانیان مسلمان شدند؟ ایرانیان پس از درک پیام اسلام، یعنی برابری و برادری و به دلیل ناخشنودی از امتیازات طبقاتی زمان ساسانیان، داوطلبانه دین اسلام را پذیرفتند.

۲۵- چرا ایرانیان به امام علی (ع) و امامان شیعه علاقه و ارادت خاصی داشتند و دارند؟ زیرا امام علی (ع) در دوران حکومت خود هیچ برتری و امتیازی برای اعراب نسبت به غیر عرب‌ها در نظر نمی‌گرفت، حضور امام رضا (ع)، خواهرش حضرت معصومه (س) و برادرش حضرت شاهچراغ و دیگر امام‌زادگان، تأثیر زیادی بر توجه ایرانیان به دین اسلام و امامان شیعه داشت.

درس دوازدهم «عصر طلایی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی»

- ۱- چه عاملی باعث شد تا شرایط مناسبی برای تشکیل سلسله‌های ایرانی در قرن سوم تا پنجم هجری ایجاد گردد؟
ضعیف شدن خلافت عباسی پس از یک قرن و ناتوانی خلفا در اداره سرزمین و قلمرو پهناور خود.
- ۲- مهم‌ترین سلسله‌های ایرانی در فاصله قرن سوم تا پنجم هجری را نام ببرید. طاهریان، صفاریان، علویان، سامانیان و آل بویه
- ۳- سلسله علویان طبرستان ریشه و تبار ایرانی ندارد.
- ۴- دو سلسله که با فرمان خلفای عباسی به حکومت رسیدند را نام ببرید. طاهریان و سامانیان
- ۵- بنیانگذار سلسله طاهریان کیست؟ طاهر ذوالیمینین
- ۶- بنیانگذار سلسله سامانی کیست؟ امیر اسماعیل سامانی
- ۷- طاهریان و سامانیان در اداره حکومت خود، نسبت به عباسیان چگونه بودند؟
با خلافت عباسیان روابطی دوستانه داشتند ولی در حکومت مستقل بودند و اجازه دخالت نمایندگان خلیفه در امور داخلی را نمی‌دادند.
- ۸- یعقوب لیث کیست؟ مؤسس سلسله صفاریان
- ۹- یعقوب لیث چگونه به حکومت رسید؟ با پشتیبانی مردم سیستان و به خصوص گروه عیاران
- ۱۰- روابط صفاریان با خلافت عباسی، خصمانه بود.
- ۱۱- اقدامات مهم یعقوب لیث چه بود؟ (۱) براندازی حکومت طاهریان (۲) لشکرکشی به عراق و قصد تصرف بغداد که در این نبرد شکست خورد.
- ۱۲- چرا خلفای عباسی، دشمن علویان طبرستان بودند؟ زیرا علویان شیعه بودند و حکومت عباسیان را به رسمیت نمی‌شناختند.
- ۱۳- رابطه سلسله آل بویه با عباسیان چگونه بود؟ آل بویه بغداد را تصرف کردند و خلفای عباسی را تحت نفوذ و سلطه خود گرفتند.
- ۱۴- در دوران علویان طبرستان و آل بویه چه توجّهاتی به معارف و فرهنگ شیعه شد؟
در این دوران معارف و فرهنگ شیعه مورد توجه قرار گرفت و گسترش یافت. به دستور فرمانروایان آل بویه به خصوص عضدالدوله حرم امامان در نجف، کربلا و کاظمین بازسازی شد و مراسم روز عید غدیر و مجالس سوگواری امام حسین (ع) با شکوه برگزار می‌شد.
- ۱۵- ارتباط ایرانیان و اسلام چگونه بود؟ اسلام روح و جان تازه‌ای به جامعه و فرهنگ ایرانی دمید و ایرانیان که سابقه‌ای طولانی در تمدن و علم و دانش و هنر داشتند با تمام توان و استعداد خود برای پیشرفت و گسترش فرهنگ و تمدن اسلامی تلاش کردند و برجسته‌ترین دانشمندان مسلمان در رشته‌های مختلف اغلب ایرانی بودند.
- ۱۶- قواعد صرف و نحو و دستور زبان و ادبیات عرب توسط ادیبان ایرانی تدوین شد.
- ۱۷- یکی از اقدامات مهم علمی و فرهنگی ایرانیان نسبت به جامعه اسلامی در قرون نخست هجری چه بود؟
انتقال بخشی از میراث ادبی و تاریخی ایران باستان به جامعه اسلامی
- ۱۸- نویسندگان و مترجمان ایرانی مانند عبدالله مقفع (روزبه ایرانی) چه اقدامات مهم فرهنگی را به انجام رسانیدند؟
کتاب‌هایی را در موضوع تاریخ پادشاهان و قهرمانان قدیمی ایران و نیز اندرزنامه‌ها و آداب کشورداری را از زبان پهلوی به زبان عربی ترجمه کردند.
- ۱۹- برخورد سلسله‌های ایرانی به خصوص سامانیان و آل بویه نسبت به علم و ادب چگونه بود؟
بیشتر فرمانروایان این سلسله‌ها به علم و ادب علاقه‌مند بودند و برای دانشمندان و ادیبان ارزش و احترام فراوانی قائل بودند.
- ۲۰- راجع به خاندان «جهانی» و «بلعمی» چه می‌دانید؟
این دو خاندان از وزیران سامانیان بودند و در شمار عالمان و ادیبان نامدار قرار داشتند.
- ۲۱- پس از ورود اسلام به ایران، زبان اداری ایران، عربی بود و دانشمندان کتاب‌های خود را به زبان عربی می‌نوشتند.

- ۲۲- از چه دورانی، رونق ادبیات فارسی آغاز شد؟ چرا؟ از قرن سوم در نتیجه علاقه صفاریان و سامانیان به فرهنگ و زبان فارسی
- ۲۳- رودکی کیست و در چه زمانی می‌زیست؟ پدر شعر فارسی و در زمان سامانیان و با تشویق آنان، اشعار خود را سرود.
- ۲۴- فردوسی در چه زمانی، سرودن شاهنامه را آغاز کرد؟ در اواخر دوره سامانیان
- ۲۵- برخی از مساجد در ابتدای ورود اسلام به ایران براساس اصول معماری دوره ساسانی ساخته شدند.
- ۲۶- دو آرامگاه که از جلوه‌های شکوهمند معماری ایرانی - اسلامی به شمار می‌روند را نام ببرید.
آرامگاه امیراسماعیل سامانی در بخارا و آرامگاه قابوس و شمشگیر در گنبد قابوس

درس سیزدهم

«غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان»

غزنویان :

- ۱- سه سلسله ترک‌تبار از اواخر قرن چهارم تا اوایل قرن هفتم هجری را نام ببرید. غزنویان، سلجوقیان، خوارزمشاهیان
- ۲- چرا غزنویان به این نام مشهور شدند؟ زیرا حکومت خود را از شهر غزنین (غزنه) آغاز نمودند.
- ۳- محمود غزنوی که بود؟ دلیل شهرت وی چیست؟ حاکم شهر غزنه؛ او هنگامی که حکومت سامانیان بسیار ضعیف شده بود، خراسان را تصرف کرد - سلسله‌ی غزنویان را تأسیس نمود.
- ۴- خلیفه‌ی عباسی، حکومت غزنویان را به رسمیت شناخت.
- ۵- سلطان محمود به پشتوانه سپاه نیرومند خود، قلمرو غزنویان را تا شهر ری گسترش داد.
- ۶- لشکرکشی‌های سلطان محمود به هندوستان به چه بهانه‌ای بود و هدف اصلی او از این لشکرکشی‌ها چه بود؟ به بهانه رواج اسلام ولی در اصل برای به دست آوردن ثروت بسیار زیادی بود که در هندوستان وجود داشت.
- ۷- سلطان محمود مناطقی از هندوستان را تصرف نمود و معبد سومنات را خراب کرد.
- ۸- سرانجام لشکرکشی‌های سلطان محمود به هندوستان چه شد؟ او بخشی از هندوستان را تصرف کرد و معبد سومنات را خراب کرد و اسیران و ثروت زیادی به دست آورد که بخشی را به خلیفه عباسی تقدیم کرد.
- ۹- پس از سلطان محمود چه کسی به حکومت رسید؟ سلطان مسعود
- ۱۰- سلطان مسعود چگونه فرمانروایی بود و سرانجام او چه شد؟ فرمانروایی بی‌باک و شجاع اما تدبیر پدرش را نداشت. او از سلجوقیان شکست خورد و پس از مدتی توسط سپاهیان شورشی خود به قتل رسید.

سلجوقیان :

- ۱- سلجوقیان پس از پذیرش اسلام به ماوراءالنهر مهاجرت کردند.
- ۲- موسی سلسه سلجوقیان که بود و در کجا به تخت نشست؟ یکی از نوادگان سلجوق به نام طغرل که پس از شکست سلطان مسعود غزنوی در نیشابور به تخت نشست.
- ۳- دو اقدام بسیار مهم طغرل چه بود؟ براندازی حکومت آل بویه در بغداد و از میان برداشتن خطر خلافت فاطمی مصر
- ۴- رابطه طغرل با خلافت عباسی چگونه بود؟ توضیح دهید. بسیار نزدیک بود و خلیفه‌ی عباسی به جهت اقدامات طغرل به او لقب «سلطان رکن الدین» داد و حکومت او را بر ایران و عراق تأیید کرد.
- ۵- جانشین طغرل که بود؟ برادرزاده طغرل به نام آل ب ارسلان
- ۶- آل ب ارسلان با راهنمایی خواجه نظام‌الملک رقیبان داخلی را سرکوب کرد.
- ۷- آل ب ارسلان به چه مناطقی لشکرکشی نمود؟ ارمنستان و گرجستان
- ۸- نبرد بسیار مهم آل ب ارسلان سلجوقی چه نام داشت و سرانجام آن چه شد؟ نبرد ملازگرد که در این نبرد رومیان شکست سختی خوردند و امپراتور روم شرقی به اسارت درآمد و در نتیجه آن بخش‌های وسیعی از آسیای صغیر به تصرف سلجوقیان درآمد.
- ۹- پس از آل ب ارسلان چه کسی به حکومت رسید؟ ملکشاه پسر آل ب ارسلان
- ۱۰- حکومت سلجوقیان در چه دورانی به اوج قدرت خود رسید و دلیل آن چه بود؟

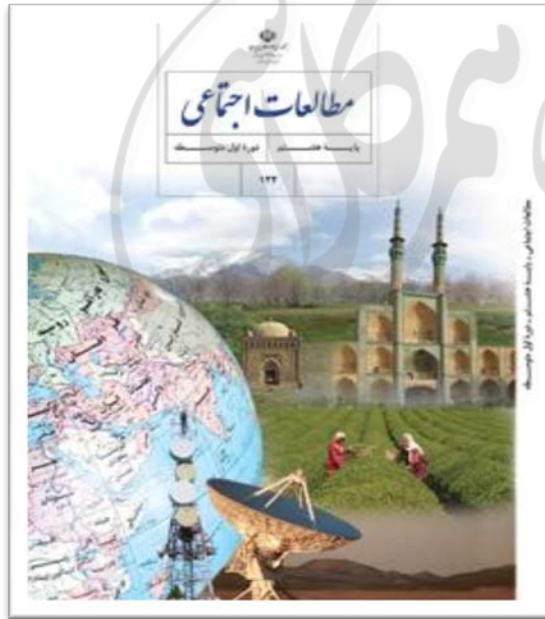
به نام خدا

مجموعه سوال و جواب مطالعات اجتماعی

هشتم

درس ۱۲ تا ۲۴ (نوبت دوم) همراه با پاسخ
(دوره اول متوسطه)

قابل استفاده دبیران و دانش آموزان

دوره اول متوسطه

منطقه ۸ تهران

تهیه کننده: علیرضا اسماعیلی

- ۱- غزنویان چرا به این نام مشهور شدند؟ غزنویان دودمانی ترک تبار بودند که چون حکومت خود را از شهر غزنین (غزنی) آغاز کردند به این نام مشهور شدند.
- ۲- محمود غزنوی چگونه به حکومت رسید؟ ه نگامی که حکومت سامانیان به نهایت ضعف و ناتوانی رسید، محمود غزنوی که حاکم غزنی بود، خراسان را تصرف کرد. خلیفه عباسی نیز حکومت او را به رسمیت شناخت.
- ۳- چرا سلطان محمود غزنوی در اغلب جنگ هایش پیروز می شد؟ سلطان محمود غزنوی به پشتوانه ی سپاه نیرومند خود در اغلب جنگ ها، پیروزی هایی به دست آورد و قلمرو خود را تا دری در مرکز ایران گسترش داد.
- ۴- سلطان محمود به چه جهت در تاریخ شهرت یافت؟ چندین بار به هندوستان لشکر کشی کرد و به همین سبب در تاریخ شهرت یافت.
- ۵- بهانه محمود غزنوی از لشکر کشی هایش به هند چه بود؟ اگر چه این لشکر کشی ها به پنهان ی رواج اسلام صورت می گرفت اما در اصل به طمع ثروت هنگفتی بود که در این کشور وجود داشت.
- ۶- نتیجه ی لشکر کشی های محمود غزنوی به هند چه بود؟ وی در این لشکر کشی ها مناطقی از هندوستان را تصرف نمود و معبد سومات را خراب کرد. او اسپران زیادی را با خود به سرزمین های دیگر برد و ثروت ها و غنائم زیادی به دست آورد که بخشی را به خلیفه پیشکش کرد.
- ۷- پس از سلطان محمود چه کسی به حکومت رسید و سرانجامش چه شد؟ پسرش سلطان مسعود حکومت را به دست گرفت. اگر چه سلطان مسعود فرمانروایی بی باک و جسور بود اما تدبیر پدر را نداشت. او از سلجوقیان شکست خورد و مدتی بعد توسط سپاهیان شورشی خود به قتل رسید.
- ۸- رابطه ی حکومت غزنویان با خلفای عباسی چگونه بود؟ رابطه دوستانه بود و سلاطین غزنوی به ویژه سلطان محمود، خود را مطیع و تابع خلافت عباسی می دانستند.
- ۹- سلجوقیان چه کسانی بودند؟ طایفه ای از ترکان بودند که پس از پذیرش اسلام به ماوراءالنهر مهاجرت کردند.
- ۱۰- طغرل که بود؟ یکی از نوادگان سلجوق (چدسلجوقیان) به نام طغرل پس از شکست سلطان مسعود غزنوی، در نیشابور بر تخت نشست.
- ۱۱- طغرل پس از رسیدن به حکومت چه کرد؟ او پس از تسخیر مناطق مختلف ایران به بغداد رفت و حکومت شیعه مذهب آل بویه را برانداخت و سپس خطری را که از چنانپ خلافت فاطمی مصر متوجه خلافت عباسی بود از میان برداشت.
- ۱۲- چرا خلیفه به طغرل لقب سلطان رکن الدین داد؟ به دلیل اقدامات طغرل به او این لقب را داد و حکومت او را بر ایران و عراق تأیید کرد.
- ۱۳- اقدامات آلب ارسلان را بنویسید؟ او برادرزاده و چانشین طغرل بود و توانست با راهنمایی خواجه نظام الملک وزیر، رقیبان داخلی را سرکوب کند و بر قدرت و استحکام حکومت سلجوقی بیفزاید. آلب ارسلان همچنین به ارمنستان و گرجستان لشکر کشی کرد.
- ۱۴- آلب ارسلان در نبرد ملازگرد چه کرد؟ او در نبرد ملازگرد رومیان را شکست سختی داد و امپراتور روم شرقی را به اسارت گرفت. در نتیجه ی این پیروزی، بخش های وسیعی از آسیای صغیر به تصرف سپاهیان سلجوقی درآمد.
- ۱۵- ملکشاه که بود و چه کرد؟ پسر آلب ارسلان از دیگر پادشاهان مشهور سلجوقی بود. وی مناطقی از ماوراءالنهر و شام را فتح کرد و حکومت سلجوقیان در دوره او به اوج قدرت رسید. به طوری که در آن دوره، محدوده جغرافیایی ایران با زمان ساسانیان برابری می کرد و از ماوراءالنهر در شرق تا دریای مدیترانه در غرب گسترش یافته بود.
- ۱۶- تجزیه و فروپاشی سلجوقیان چگونه صورت گرفت؟ پس از مرگ ملکشاه، شاهزادگان و فرماندهان نظامی برای رسیدن به تاج و تخت به چان یکدیگر افتادند و این اختلافات تا سقوط سلجوقیان ادامه پیدا کرد.
- ۱۷- سرزمین خوارزم در کجا بود و به پادشاهان آن چه می گفتند؟ خوارزم ناحیه ای حاصلخیز و آباد در جنوب دریایچه خوارزم (آرال) بود و از عهد پاستان به شاهان آنجا، خوارزمشاه می گفتند.

۱۸- خوارزمشاهیان چگونه توانستند بر بخش های زیادی از ایران پیروز شوند؟ خوارزمشاهیان نخست دست نشانده ی سلجوقیان بودند اما وقتی حکومت سلجوقی ضعیف شد، آنها از فرمانبری سرپیچی کردند و سرانجام یکی از فرمانروایان خوارزم آخرین سلطان سلجوقی را شکست داد و بر بخش های زیادی از ایران چیره شد.

۱۹- چرا پایه های حکومت خوارزمشاهیان چندان محکم نبود؟ زیرا از یک سو خلیفه ی عباسی فرمانروایی آنها را به رسمیت نمی شناخت و از سوی دیگر، تسلطی بر فرمانروایان محلی نداشتند.

۲۰- چرا در بین سه سلسله ی ترک تبار، سلجوقیان اهمیت بیشتری در تاریخ ایران داشتند؟ زیرا محدوده ی جغرافیایی ایران با زمان ساسانیان پراپری می کرد و از ماوراءالنهر در شرق تا دریای مدیترانه در غرب گسترش یافته بود.

- *- قدرت و حکومت غزنویان بر ..... استوار بود .
- *- برادرزاده و جانشین طغرل ..... بود .
- *- در زمان ملکشاه پایتخت شهر ..... بود .

- (نیروی نظامی)
- (آلپ ارسلان)
- (اصفهان)

مجموعه سوال و جواب کتاب مطالعات اجتماعی هشتم - متوسطه اول - تهیه کننده: علیرضا اسماعیلی

درس ۱۴ (میراث فرهنگی ایران در عصر سلجوقی)

۱- چرا سلجوقیان در میان سه سلسله ترک تبار از اهمیت بیشتری برخوردار بودند؟ سلجوقیان هم به سبب تأثیری که در تحولات ایران و سایر سرزمین های اسلامی و هم به سبب وسعت قلمروشان، اهمیت بیشتری داشتند.

۲- سلجوقیان تشکیلات حکومت خود را چگونه پایه گذاری کردند؟ سلجوقیان تشکیلات اداری و حکومتی خود را بر اساس تشکیلاتی که از سامانیان و غزنویان به جای مانده بود، پایه گذاری کردند. البته تشکیلات آن دوره ها نیز بر گرفته از نظام اداری و حکومتی ایران باستان بود و در هر دوره تغییراتی نیز در آن پدید می آمد.

۳- در دوره سلجوقیان سلاطین برای مشروعیت بخشیدن به حکومت خود چه می کردند؟ سعی می کردند خود را مطیع و پشتیبان دستگاه خلافت نشان دهند.

۴- سلاطین در دوره سلجوقیان چگونه بر مردم حکومت می کردند؟ با ظلم و خود کامگی حکومت می کردند و منتقدان و مخالفان خود را به سختی مجازات می کردند. سلاطین زندگی پر تجملی داشتند و صاحب املاک و ثروت زیادی بودند.

۵- حکومت سلجوقی قدرت و عظمت خود را چگونه به دست آورده بود؟ با سیاست و کفایت وزیران ایرانی به دست آورده بود.

۶- چرا سلجوقیان ناگزیر بودند برای اداره قلمرو خود از وزیران ایرانی استفاده کنند؟ سلجوقیان مردمانی کله دار و بیابان گرد بودند که با زور شمشیر، امور سیاسی و نظامی را در اختیار گرفتند، آنها از شهرنشینی و کشورداری پی خیز بودند و برای اداره قلمرو پهناور خود ناگزیر شدند از وزیران ایرانی استفاده کنند.

۷- عمیدالملک کندی که بود؟ وزیر سلطان طغرل بود که نقشی مؤثر در موفقیت های او داشت.

۸- خواجه نظام الملک که بود؟ وزیر آلپ ارسلان و ملکشاه بود، او چنان قدرت و نفوذی داشت که کمتر کاری بدون صلاحدید و مشورت او انجام می گرفت.

۹- در دوره سلجوقیان وزیران ایرانی چه نقشی در اداره امپراتوری سلجوقی داشتند؟ در نتیجه تدبیر و مدیریت این وزیران، اوضاع اقتصادی و فرهنگی بهتر شد و کشاورزی، بازرگانی، صنعت، هنر و معماری رشد زیادی کرد.

۱۰- یکی از وظایف مهم وزیران در دوره سلجوقی را بنویسید.؟ تنظیم رابطه ی سلطان با خلیفه و دیگر فرمانروایان

۱۱- دوره سلجوقیان از چه نظر در تاریخ ایران از دوره های برجسته محسوب می شود؟ از نظر گسترش دانش و هنر و ادب.

۱۲- چرا مدارس نظامیه به این نام معروف شدند؟ و این مدارس در کدام شهرها بنا شدند؟ خواجه نظام الملک مدارس در شهرهای مختلف بنیان گذاشت که همگی آنها نظامیه خوانده می شدند و مهم ترین آنها نظامیه های نیشاپور، اصفهان و بغداد بودند.

۱۳- مدارس نظامیه چه ویژگی هایی داشتند؟ در مدارس نظامیه به مدرسان، مدیران و کارکنان نظامیه ها، حقوق پرداخت می شد. این مدارس مقررات خاصی داشتند و استادان و شاگردان با دقت خاصی کزینش می شدند و رقابت شدیدی برای رسیدن به مقام استادی در این مدارس وجود داشت.

۱۴- چه عاملی موجب رواج زبان فارسی در هندوستان شد؟ لشکرکشی های محمود غزنوی و چانشینانش به هندوستان، موجب رواج فارسی در زبان فارسی در آن دیار شد.

۱۵- در ابتدای دوره سلجوقی، نامه ها و فرمان های حکومتی به چه زبانی بود؟ نامه ها و فرمان های حکومتی و دفتراهای دیوانی از عربی به فارسی تغییر کرد. به دنبال آن تعداد بیشتری از مورخان و دانشمندان علاقه مند به نوشتن کتاب های خود به زبان فارسی شدند.

۱۶- چرا در دوره سلجوقی شهر و شهرنشینی گسترش یافت؟ به سبب آرامش و رونق بازرگانی.

۱۷- پایتخت های سلجوقیان را نام ببرید؟ ری، نیشابور و اصفهان که پایتخت های سلجوقیان بودند از شهرهای آباد آن دوره محسوب می شدند.

۱۸- در دوره سلجوقی ایرانیان چه ابتکار خاصی در ساختن مساجد به کار می بردند؟ در ساختن مساجد ایرانی ابتکار خاصی به کار رفت و حیاط و چهار ایوان اطراف آن معمول گردید. در ساختن انواع گنبدها، برج ها و مناره ها، کاروانسراها و مدارس نیز الگوهای جدیدی در معماری به کار گرفته شد.

۱۹- نمونه هایی از جلوه های مهم هنر دوره سلجوقی را بنویسید؟ ساختن ظروف سفالین لعاب دار و بدون لعاب و ظروف زرین قام یا طلایی که با نقش و نگارهای مختلف تزیین شده از جلوه های مهم هنر دوره سلجوقی بود.

۲۰- کدام یک از هنرهای ایرانی در دوره سلجوقی گسترش یافت؟ فلز کاری، خوشنویسی، تذهیب و ساختن جلد کتاب از چرم و نقش انداختن بر روی آن نیز گسترش یافته بود.

*- در رأس حکومت سلجوقی ..... قرار داشت. (سلطان)

*- از مهم ترین مقام های که در عهد سلجوقیان وجود داشت، مقام ..... بود. (وزارت)

*- عالم بزرگ ایرانی به نام ..... از استادان نظامیه بود. (امام محمد غزالی)

*- شاعر معروف ایرانی به نام ..... از دانش آموختگان مدارس نظامیه بود. (سعدی)

*- بزرگ ترین مرکز علمی، ادبی و مذهبی در دوره سلجوقی ..... بود. (خراسان)

*- در قرن پنجم و ششم هجری، زبان ..... که زبان ..... بود نیز در ایران رواج پیدا کرد. (ترکی - فرمانروایان)

*- در قرن پنجم تا هفتم هجری، آجر کاری و ..... در بناها به اوج زیبایی و شکوفایی رسید. (کاشی کاری)

*- از ابتکارات مهم معماران ایرانی ..... برای تزیین بناها بود. (کاشی کاری)

درس ۱۵ (حمله چنگیز و تیمور به ایران)

مجموعه سوال و جواب کتاب مطالعات اجتماعی ه شتم - متوسطه اول - تهیه کننده: علیرضا اسماعیلی

۱- مغولان از چه اقوامی بودند و در کجا می زیستند؟ مغولان از اقوام پیابانگردی بودند که در سرزمین مغولستان واقع در شمال چین و جنوب سیبری می زیستند.

۲- شیوه ی زندگی مردمان مغولستان چگونه بود؟ آب و هوای سرد و خشک منطقه، موجب شده بود که آنها شیوه ی زندگی کوچ نشینی و دامداری را برگزینند.

۳- چرا قبایل مغول به غارت یکدیگر و همسایگان روی آوردند؟ قبایل مغول تا پیش از چنگیز خان پراکنده بودند و حکومتی نداشتند. این قبایل به سبب افزایش جمعیت و کمبود مراتع ناگزیر بودند برای تأمین زندگی، به غارت یکدیگر و همسایگان روی آوردند.

۴- چنگیز که بود و چه کرد؟ چنگیز رئیس یکی از قبایل مغول بود که قبایله های مغول را زیر فرمان خود درآورد و حکومتی نیرومند تشکیل داد و برای اداره ی آن کشور، مجموعه قوانینی را با عنوان یاسای چنگیزی تدوین کرد و به اجرا گذاشت.

- ۵- یکی از اصول مهم یاسای چنگیزی چه بود؟ آن بود کسانی که خود را تسلیم سپاه مغول می کردند، از قتل و غارت در امان بودند، اما آنان که مقاومت می کردند، باید قتل عام و غارت می شدند.
- ۶- چنگیز چگونه فردی بود؟ چنگیز در فنون رزمی مهارت کامل داشت و در حيله های جنگی استاد بود. وی، مردی پی رحم بود و سربازان و حتی فرزندانش باید بدون چون و چرا فرمانش را اجرا می کردند.
- ۷- مغولان پس از آنکه متحد و قدرتمند شدند به چه فکری افتادند؟ به فکر حمله به سرزمین های آباد و تصاحب ثروت آنها افتادند. آنها نخست به چین حمله و شهر تروتمند پکن را تسخیر و غارت کردند.
- ۸- مغولان چگونه به مرزهای ایران نزدیک شدند؟ مغولان با فتح سرزمین هایی در غرب مغولستان، به مرزهای ایران نزدیک شدند.
- ۹- بهانه ی چنگیز خان برای حمله به ایران چه بود؟ در زمان سلطان محمد خوارزمشاه وقتی اعضای یک کاروان تجاری مغول به یکی از شهرهای ایران آمده بودند، به دستور حاکم آن شهر به چرم جاسوسی دستگیر و کشته شدند. چنگیز خان این موضوع را بهانه قرار داد و با لشکری عظیم به ایران هجوم آورد.
- ۹- سلطان محمد خوارزمشاه در مقابل مغولان چه کرد؟ سلطان محمد به مقابله شتافت، اما در همان برخورد اول با سپاه مغول، چنان دچار بیم و هراس شد که فرار کرد. فرار او، روحیه ی سپاهیان و مردم را ضعیف کرد.
- ۱۰- سلطان جلال الدین خوارزمشاه در مقابل مغولان چرا نتوانست کاری از پیش ببرد؟ او در یک جنگ پر مغولان پیروز شد اما به دلیل اختلافات و درگیری های داخلی، کاری از پیش نبرد. در آن شرایط حساس، برخی از سرداران و حاکمان معطلی و نیز خلیفه ی عباسی نه تنها جلال الدین را یاری نکردند، بلکه با وی درگیر جنگ شدند.
- ۱۱- نتیجه ی حمله ی چنگیز خان به ایران چه بود؟ بر اثر این هجوم، بسیاری از ایرانیان جان باختند و تعداد زیادی به اسارت درآمدند یا آواره شدند. ترس و وحشت سراسر ایران را فراگرفت و مردم دچار سرخوردگی شدند. از این رو میل به گوشه گیری و دوری از اجتماع در جامعه رواج یافت. شهرها و آبادی های زیادی را ویران کردند و آسیب فراوانی به مزارع کشاورزی و قنات ها وارد آوردند. مغولان همچنین مساجد و کتابخانه ها را خراب کردند و کتاب ها را سوزاندند.
- ۱۲- هلاکو خان که بود؟ اقدامات او را بنویسید؟ هلاکو خان نوه ی چنگیز بود. او مأمور شد قتلحان مغول را در ایران و دیگر بخش های جهان اسلام کند. اقدامات او: ۱- اسماعیلیان ایران را از بین برد و قلعه های آنان را تسخیر کرد ۲- با تسخیر بغداد و کشتن خلیفه، خلافت عباسی را برانداخت.
- ۱۳- اوضاع ایران در دوران فرمانروایی سلسله ی ایلخانان چگونه بود؟ ایران از نظر سیاسی یکپارچه و متحد شد و حکام و سرداران معطلی تحت حاکمیت و سلطه ی مغولان، قرار گرفتند. حکومت ایلخانان با سایر حکومت های مغولی در آسیا و دولت های اروپایی ارتباط برقرار کرد.
- ۱۴- پس از مرگ آخرین ایلخان مغول (ابوسعید) حکومت ایلخانان دچار چه وضعیتی شد؟ حکومت ایلخانان فروپاشید. ایران یک بار دیگر گرفتار هرج و مرج، آشوب، جنگ و قتل و غارت های بی حساب شد، یکپارچگی و اتحاد سیاسی کشور ما از بین رفت و حاکمان معطلی و سرداران مغول و غیر مغول، هر کدام بر بخشی از آن مسلط شدند و با یکدیگر به رقابت و ستیز برخاستند.
- ۱۵- همزمان با فروپاشی حکومت ایلخانان، چه عواملی موجب بروز قیام های مردمی شد؟ بی عدالتی و ستمگری حاکمان معطلی، خشم و نارضایتی مردم را برانگیخت و موجب بروز قیام های مردمی شد.
- ۱۶- قیام سربداران از کجا و بر اثر تعلیمات چه کسانی آغاز شد؟ از روستای باشتین در سبزوار آغاز شد. مردم سبزوار در آن زمان بر اثر تعلیمات شیخ خلیفه و شیخ حسن چوری آماده ی مقابله با ظلم و ظالمان شده بودند.
- ۱۷- حکومت سربداران چگونه تأسیس شد؟ ساکنان روستای باشتین که از زیاده خواهی و گستاخی مأموران حاکم مغولی خراسان به ستوه آمده بودند، به پا خاستند و مأموران مغول را مجازات کردند. آنان سپس با شعار سر به دار می دهیم، تن به ذلت نمی دهیم، سپاه حاکم مغول را در آن ولایت شکست دادند. قیام به سرعت گسترش یافت و سربداران پس از تصرف شهر سبزوار، حکومت خود را تأسیس کردند.
- ۱۸- تیمور که بود و چه کرد؟ تیمور گورکانی یکی از فاتحان مشهور در تاریخ است که بخش وسیعی از آسیا را فتح کرد و امپراتوری تیموری را بنیان گذاشت. او خود را از خاندان چنگیز می دانست. تیمور در پی رحمی و خونریزی دست کمی از چنگیز خان مغول نداشت.

۱۹- تیمور پس از تسلط بر ماوراء النهر چه کرد؟ با سوء استفاده از اوضاع پریشانی و آشفتگی ایران که بر هر گوشه‌ی آن خانی و سرداری حکومت می‌کرد، چندین مرتبه به کشور ما یورش آورد. یورش‌های تیمور نیز همچون هجوم چنگیز، آسیب و صدمات فراوانی به مردم ایران وارد کرد. در چریان این یورش‌ها، عده‌ی زیادی تلف شدند و اموال و دارایی مردم غارت گردید.

۲۰- شاهرخ که بود و چه کرد؟ شاهرخ پسر تیمور، بر رقیبان خود برتری یافت و موفق شد بخش وسیعی از ایران را تحت تسلط خود درآورد.

* - مغولان در زمان ..... به ایران هجوم آوردند . (خوارزمشاهیان)

* - هجوم هولناک ..... یکی از فجایع تاریخ ایران بود . (چنگیز)

* - هلاکوخان پس از نابودی خلافت عباسی ، حکومت ..... را تأسیس کرد . (ایلخانان)

* - حکومت سربداران ، پشتیبان مذهب ..... بود . (شیعه)

* - حکومت سربداران پس از یورش ..... به ایران از بین رفت . (تیمور)

* - پایتخت تیمور شهر ..... بود . (سمرقند)

* - امپراتوری تیمور از مرزهای ..... تا ..... گسترش یافته بود . (چین - شام)

* - حکومت تیموریان سرانجام با ظهور حکومت ..... در ایران از میان رفت . (صفویان)

(پیروزی فرهنگ پرشمشیر)

درس ۱۶

مجموعه سوال و جواب کتاب مطالعات اجتماعی هشتم - متوسطه اول - تهیه کننده: علیرضا اسماعیلی

۱- پس از هجوم مغولان به ایران چه کسانی با به جان خریدن خطرهای زیاد به مغولان نزدیک شدند؟ دانشمندان و بزرگان ایرانی .

۲- چرا پس از هجوم مغولان ، بزرگان و دانشمندان ایرانی به مغولان نزدیک شدند ؟ آنها می‌کوشیدند که خوی خشن و ویرانگر پیاپیانگردان مغول را مهار کنند و مانع خونریزی بیشتر شوند . بزرگان ایرانی همچنین تلاش می‌کردند که مغولان را با فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی آشنا کنند و راه و رسم کشورداری را به آنان بیاموزند .

۳- خواجه نصیرالدین طوسی که بود ؟ یکی از برجسته‌ترین دانشمندان مسلمان ایرانی بود که به عنوان مشاور هلاکوخان احترام بسیار یافت . او در چریان لشکرکشی هلاکو ، تلاش زیادی برای حفظ جان مردم و کاهش قتل و غارت‌های مغولان کرد .

۴- رصدخانه مراغه به همت چه کسی و به چه منظوری ساخته شد ؟ به همت خواجه نصیرالدین طوسی و تشویق هلاکو ساخته شد . این رصدخانه تبدیل به یک مرکز علمی و تحقیقاتی عظیم شد که منجمان و دانشمندان زیادی در آن فعالیت می‌کردند . رصدخانه مراغه به وسایل اخترشناسی و کتابخانه بزرگی مجهز بود .

۵- خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی که بود و چه کرد ؟ یکی از سیاستمداران و دانشمندان نامدار ایرانی در دوره مغول ، خواجه رشیدالدین فضل الله بود که خدمات فرهنگی و اجتماعی فراوانی انجام داد و او به عنوان پزشک به دربار ایلخان راه یافت و علاقه بسیاری به عمران و آبادی و انجام کارهای خیریه داشت .

۶- بنای ربع رشیدی به همت چه کسی ، چگونه و در کجا تأسیس شد؟ خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی در تبریز بود که شامل موسسات مختلف مانند مسجد ، مدرسه ، بیمارستان ، خانقاه و کتابخانه می‌شد .

۷- مغولان پیرو چه ادیانی بودند ؟ عده‌ای از آنها به آیین گذشتگان خود اعتقاد داشتند و گروه دیگری پیرو آیین بودایی و دین مسیحیت بودند .

- ۸- چرا مبلغان بودایی و مسیحی در ترویج و گسترش آیین خود در ایران موفقیت چندانی کسب نکردند؟ زیرا مردم ایران اعتقاد محکمی به اسلام داشتند. سرانجام بر اثر کوشش عالمان و وزیران ایرانی، ایلخانان مغول به فرهنگ و تمدن ایران علاقه مند شدند؟ بر اثر تلاش های بزرگان و عالمان ایرانی، سرانجام پس از چند دهه ایلخانان مغول به فرهنگ و تمدن ایران، علاقه مند شدند و برای عمران و آبادی تلاش کردند.
- ۱۰- اقدامات غازان خان را بنویسید؟ به تشویق و راهنمایی وزیر خود خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی اقدام به اصلاح امور اداری، مالی و قضایی کرد - برای عمران و آبادانی تیرین بسیار کوشید.
- ۱۱- در زمان غازان خان چه بناهایی ایجاد شد؟ در روزگار او شنبه غازان در تیرین با دوازده پناهی مهم مانند بیمارستان، مسجد، کاخ، مدرسه، کتابخانه و... بر پا شد. هم زمان در بسیاری از شهرها مسجدی بزرگ و در کنار آن گرمابه ای برای تأمین هزینه نگاهداری مسجد ساختند.
- ۱۲- سلطان محمد خداپنده که بود و چه کرد؟ سلطان محمد خداپنده (اولجایتو) چانشین غازان خان بود. او به پیشنهاد وزیرش خواجه رشیدالدین فضل الله، پایتخت را به سلطانیه منتقل کرد و موجب آبادی آنجا شد.
- ۱۳- بناهای دوران ابوسعید آخرین ایلخان مغول از چه نظر کم نظیر هستند؟ این بناها از نظر عظمت و پلندی گنبدها و ایوان ها کم نظیرند. گچبری و کاشی کاری های زیبا و اعجاب انگیز بناهای مذکور، حکایت از ذوق و نبوغ معماران ایرانی در آن زمان دارد.
- ۱۴- چرا شاهرخ پسر تیمور، راه پدر خود را ادامه نداد؟ چون تحت تأثیر فرهنگ و تمدن ایران قرار داشت.
- ۱۵- چرا در زمان شاهرخ تعداد زیادی از شاعران و هنرمندان به هرات آمدند؟ به سبب توجه و علاقه ی شاهرخ به ادب و هنر.
- ۱۶- گوهر شاد که بود و چه کرد؟ همسر شاهرخ از زنان نیکوکار بود که به عمران و آبادی توجه داشت. او بناهای متعددی در هرات و مشهد ساخت که مسجد گوهرشاد در جوار حرم حضرت امام رضا(ع) یکی از آنهاست.
- ۱۷- در دوره تیموریان کدام هنرها شکوفا شد؟ هنر نگارگری (نقاشی) و خوشنویسی شکوفا شد و نگارگران و نقاشان آن زمان آثار هنری ارزشمندی از خود به جای گذاشتند.
- ۱۸- شاهنامه ی بایسنقری چگونه اثری است؟ یکی از نفیس ترین نسخه های کهن شاهنامه است که به سفارش بایسنقر میرزا شاهزاده ی تیموری نگارگری و تذهیب شد.

- * یکی از برجسته ترین دانشمندان مسلمان ایرانی که مشاور هلاکوخان بود ..... است. * (خواجه نصیرالدین طوسی)
- * یکی از کارهای ارزشمند خواجه نصیر ساختن ..... بود. (رصدخانه مراغه)
- * معروف ترین کتاب خواجه رشیدالدین فضل الله ..... بود. (جامع التواریخ رشیدی)
- * یک نمونه بسیار مهم از عمران و آبادی و انجام کارهای خیریه، بنای ..... در تبریز بود. (ربع رشیدی)
- * چانشین غازان خان ..... بود که به عمران و آبادانی علاقه مند بود. (سلطان محمد خداپنده)
- * اولجایتو در سلطانیه آرامگاهی برای خود بنا کرد که به ..... معروف است. (گنبد سلطانیه)
- * در زمان شاهرخ شهر ..... به پایتختی تیموریان انتخاب شد. (هرات)

- ۱- موقعیت جغرافیایی قاره ی آسیا چگونه است ؟ قاره پهناور آسیا از قطب شمال تا جنوب مدار استوا امتداد یافته است و بخش اعظم آن در نیمکره شمالی قرار دارد.
- ۲- قاره آسیا از سه طرف به کدام اقیانوس ها محدود می شود ؟ از شمال به اقیانوس منجمد شمالی ، از جنوب به اقیانوس هند و از شرق به اقیانوس آرام .
- ۳- اوراسیا به کجا گفته می شود ؟ در بین قاره های جهان ، تنها دو قاره آسیا و اروپا به هم چسبیده اند به همین دلیل بعضی از جغرافیدانان این دو قاره را یک قاره دانسته و آن را اوراسیا نامیده اند .
- ۴- ناهمواری های قاره آسیا را بنویسید ؟ (۱- فلات های بلند و کوه های مرتفع ۲- سرزمین های پست ۳- مجمع الجزایر آتشفشانی
- ۵- فلات های بلند آسیا را به ترتیب از غرب به شرق نام ببرید ؟ آلتولی - ایران - تبت - مغولستان .
- ۶- رودهای پر آب آسیا چه چیز به وجود آورده است ؟ جلگه های پهناور .
- ۷- سه جلگه بزرگ آسیا را نام ببرید ؟ جلگه بزرگ سیبری - جلگه گنگ و سند - جلگه چین .
- ۸- جلگه سیبری از آبرفت کدام رودها پدید آمده است ؟ از آبرفت رود ینی سئی و رود اُپ .
- ۹- جلگه " سند و گنگ " از آبرفت کدام رودها تشکیل شده است ؟ از رودهای سند و گنگ که از رشته کوه های هیمالیا سرچشمه می گیرند .
- ۱۰- جلگه سند و گنگ کدام کشورهای امروزی را در بر می گیرد ؟ این جلگه پهناور شمال هند ، بخش وسیعی از کشور پاکستان و بنگلادش را در بر می گیرد .
- ۱۱- دلتا را تعریف کنید ؟ گاهی رودها ، آبرفت ها را در مصب خود انباشته می کنند و از انباشته شدن آبرفت ها در مصب رودها ، سرزمین های مثلث شکلی به وجود می آید که به آنها دلتا (Δ) می گویند . با انباشته شدن دائمی آبرفت ها ، دلتاها پیوسته توسعه می یابند و در آب دریا پیش می روند .
- ۱۲- دلتاها چگونه زمین هایی هستند و چه خطراتی ساکنان آن را تهدید می کند ؟ به طور کلی دلتاها زمین های مناسبی برای کشاورزی بوده و جمعیت انبوهی را در خود جای داده اند . با این حال ساکنان این دلتاها همواره در معرض خطراتی چون طوفان های دریایی ، طغیان رود و سیلاب هستند .
- ۱۳- مجمع الجزایر آتشفشانی آسیا در کدام قسمت این قاره قرار دارند؟ در مشرق و جنوب شرقی آسیا به ویژه در کناره های اقیانوس آرام ،
- ۱۴- سه مجمع الجزایر آتشفشانی آسیا را نام ببرید ؟ مجمع الجزایر ژاپن ، فیلیپین و اندونزی
- ۱۵- ناهمواریهای جوان آسیا در کدام قسمت قاره مشاهده می شود ؟ در مشرق و جنوب شرقی آسیا . به دلیل وجود کوه های آتشفشانی .
- ۱۶- کشورهایی که در منطقه شرق و جنوب شرقی آسیا قرار دارند در معرض کدام بلایای طبیعی هستند؟ زمین لرزه ، سونامی و فعال شدن کوه های آتشفشانی .
- ۱۷- سرزمین های مجاور قطب شمال در سیبری چه آب و هوایی دارند؟ هوا در تمام روزهای سال سرد و دارای یخبندان های طولانی است .
- ۱۸- کدام قسمت آسیا آب و هوای قاره ای دارند؟ و ویژگی این آب و هوا چیست؟ بخش های داخلی و مرکزی آسیا ، آب و هوای قاره ای یا بَرّی دارند . در این نوع آب و هوا ، زمستان ها بسیار سرد و تابستان ها بسیار گرم و خشک است .
- ۱۹- به طور کلی از نظر بارش ، آسیا را به چند بخش می توان تقسیم کرد نام ببرید؟ دو بخش (۱- آسیای مرطوب (سبز) ۲- آسیای خشک .
- ۲۰- به کدام قسمت از آسیا ، آسیای مرطوب می گویند؟ سرزمین های مشرق ، جنوب و جنوب شرقی آسیا که در معرض پادهای موسمی (مونسون) قرار دارند آسیای سبز را تشکیل می دهند .

۲۱- بادهای موسمی در چه فصلی و از کدام اقیانوس ها می وزند؟ این پادها در اواخر بهار و فصل تابستان به سمت خشکی می وزند، موجب ریزش باران فراوان در ناحیه آسیای سپر می شوند.

۲۲- زندگی روستایی و کشاورزی در آسیا به ریزش کدام باران ها بستگی دارد؟ چرا؟ به ریزش باران های موسمی بستگی دارد و در صورت بارش کم یا نامنظم، کشاورزان خسارت می بینند. البته ریزش های شدید باران های موسمی نیز گاهی موجب طغیان رودخانه ها و بروز سیل در این منطقه می شوند.

۲۳- آسیای خشک کجاست؟ (نواحی خشک آسیا را نام ببرید)؟ سرزمین های مغرب و جنوب غربی آسیا شامل عربستان، داخل فلات آناطولی و فلات ایران و همچنین آسیای مرکزی به ویژه بیابان گبی از نواحی خشک آسیا محسوب می شود.

۲۴- چرا هوای تبت مانند نواحی قطبی و شمال آسیا سرد است؟ زیرا تبت بلندترین فلات دنیا است و هرچه ارتفاع بیشتر باشد دما کاهش می یابد.

۲۵- چرا بادهای موسمی نمی توانند به آسیای مرکزی و بیابان گبی نفوذ کنند؟ زیرا رشته کوه های هیمالیا مانع ورود بادهای مرطوب موسمی می شوند.

۲۶- چرا سرزمین های جنوب آسیا در بیشتر مواقع سال آب و هوای گرم دارند؟ زیرا این نواحی به خط استوا نزدیک ترند و تابش نور خورشید به این مناطق تقریباً به صورت مستقیم است.

۲۷- وزش کدام یک از بادهای کشور ما را تحت تأثیر قرار می دهند؟ بادهای مدیترانه ای.

*- قاره آسیا از طریق تنگه ..... از آمریکای شمالی و از طریق کانال ..... از آفریقا جدا می شود. (پرینگ - سوئز)

*- رشته کوه ..... مرز بین دو قاره آسیا و اروپا در نظر گرفته اند. (اورال)

*- وسیع ترین قاره جهان ..... است. (آسیا)

*- بلندترین قله جهان ..... در رشته کوه ..... و به آن لقب ..... داده اند. (اورست - هیمالیا - پام دنیا)

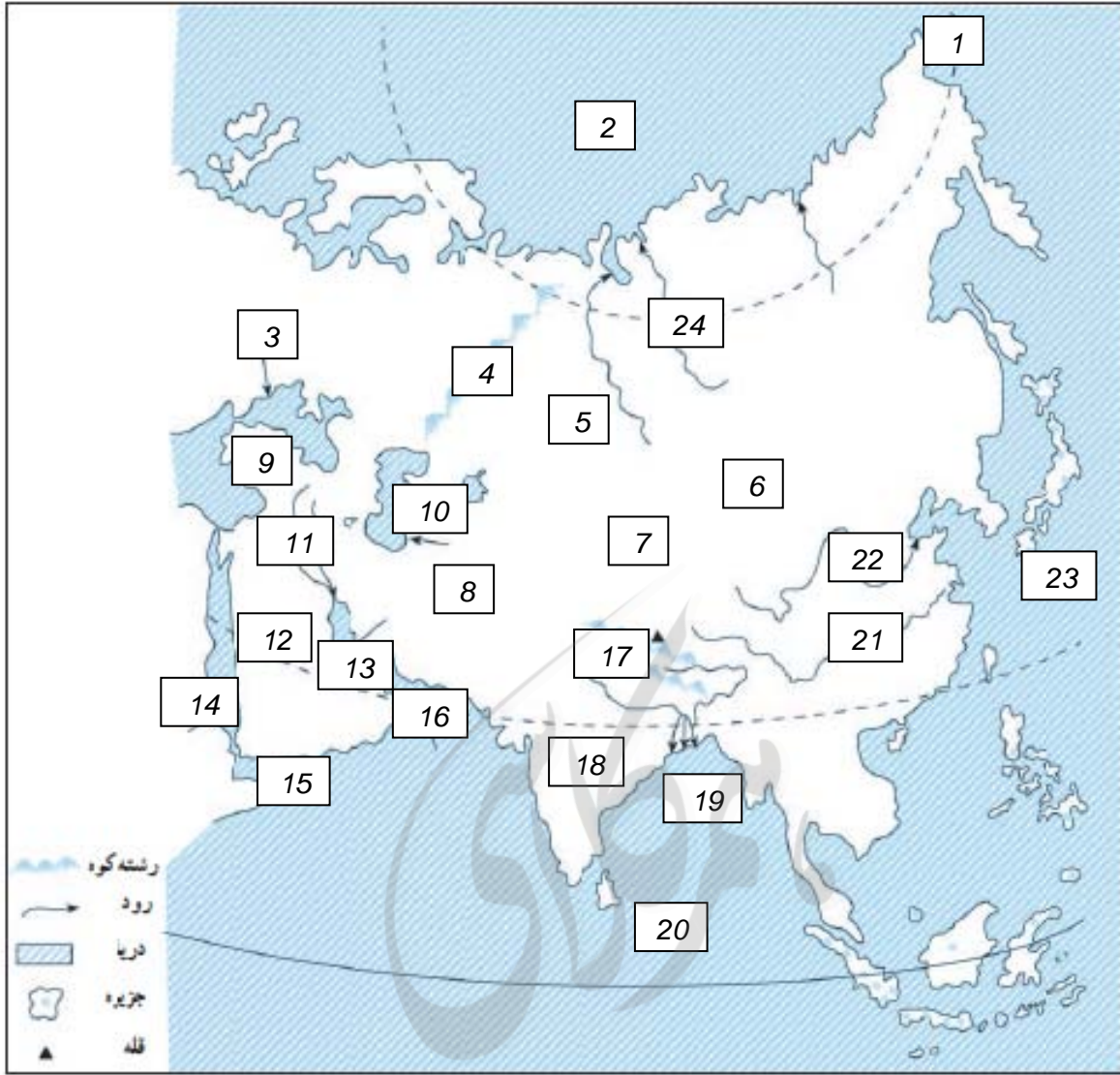
*- دلتای بنگال از آبرفت رود ..... و ..... پدید آمده است. (گنگ و پرهماپوترا)

*- جلگه ی بزرگ چین در شرق آسیا از آبرفت رود ..... پدید آمده است. (یانگ تسه کیانگ)

*- سرزمین های مجاور دریاها از دریای سرخ تا جزیره تایوان در شرق چین، آب و هوای ..... دارند. (گرم)

*- بادهای موسمی از سمت اقیانوس ..... و ..... به مشرق و جنوب شرقی آسیا می وزند. (هند - آرام)

۱- روی نقشه، نام مکان‌های مورد نظر را بنویسید.

- ۱- نام تنگه (.....)   ۲- نام اقیانوس (.....)   ۳- نام دریا (.....)   ۴- نام کوه (.....)
 ۵- نام جلگه (.....)   ۶- نام فلات (.....)   ۷- نام فلات (.....)   ۸- نام فلات (.....)
 ۹- نام فلات (.....)   ۱۰- نام دریاچه (.....)   ۱۱- نام جلگه (.....)   ۱۲- نام شپه جزیره (.....)
 ۱۳- نام خلیج (.....)   ۱۴- نام دریا (.....)   ۱۵- نام خلیج (.....)   ۱۶- نام دریا (.....)
 ۱۷- نام رشته کوه (.....)   ۱۸- نام شپه جزیره (.....)   ۱۹- نام خلیج (.....)   ۲۰- نام اقیانوس (.....)
 ۲۱- نام رود (.....)   ۲۲- نام رود (.....)   ۲۳- نام اقیانوس (.....)   ۲۴- نام رود (.....)

- ۱- پرینگ   ۲- منچمد شمالی   ۳- سیاه   ۴- اورال   ۵- سیبری   ۶- مغولستان   ۷- تبت   ۸- ایران   ۹- آنتولی
 ۱۰- خزر   ۱۱- پین النهرین   ۱۲- عربستان   ۱۳- فارس   ۱۴- سرخ   ۱۵- عدن   ۱۶- عمان   ۱۷- هیمالیا   ۱۸- هند
 ۱۹- بنگال   ۲۰- هند   ۲۱- پانگ تسه کیانگ   ۲۲- هوانگھو   ۲۳- آرام   ۲۴- ینی سئی

- ۱- در بخش های مختلف آسیا مردم از چه نظر با یک دیگر تفاوت دارند؟ دین، زبان، آداب و رسوم و سبک زندگی.
- ۲- کدام نواحی آسیا بسیار کم جمعیت یا خالی از جمعیت آسیا است؟ چرا؟ نواحی مرتفع چون قلات تبت و هیمالیا و پیاپان های وسیع، خالی از جمعیت یا کم جمعیت است. به دلیل مساعد نبودن شرایط آب و هوایی.
- ۳- در کدام قسمت از آسیا جمعیت انبوهی به طور متراکم زندگی می کنند؟ در جنوب و جنوب شرقی آسیا.
- ۴- چرا در مشرق و جنوب شرقی آسیا تراکم جمعیت زیاد است؟ به دلایل مختلفی چون: باران فراوان، خاک مساعد و آبرفتی، پوشش گیاهی سرسبز، آب و هوای مناسب.
- ۵- پر جمعیت ترین کشورهای جهان کدامند؟ چین با جمعیتی حدود یک میلیارد و سیصد میلیون نفر و هند با جمعیتی حدود یک میلیارد و دوپست میلیون نفر.
- ۶- متراکم ترین منطقه جهان از نظر جمعیت کجاست؟ چقدر جمعیت دارد؟ جزیره جاوه در اندونزی حدود ۱۴۱ میلیون نفر.
- ۷- مردمان آسیا از چه نژاد هایی هستند؟ پیشتر جمعیت آسیا از نژاد زرد پوست و بقیه سفید پوست هستند. البته در جنوب آسیا تیره های سیاه پوست و دو رگه که از ازدواج نژاد های مختلف با هم به وجود آمده اند نیز زندگی می کنند.
- ۸- کدام دین های بزرگ الهی علاوه بر آسیا در سایر قاره ها انتشار یافته اند؟ یهود، مسیحیت و اسلام.
- ۹- دین اسلام در کدام قسمت آسیا رواج دارد؟ اگر چه خاستگاه دین اسلام کشور عربستان است، اما اسلام به تدریج همه کشورهای آسیای غربی را در بر گرفته و سپس به آسیای مرکزی و مشرق و جنوب شرقی آسیا راه یافته است. به همین دلیل از غرب تا شرق آسیا نشان دهنده فرهنگ و تمدن اسلامی است.
- ۱۰- غیر سه دین بزرگ الهی، کدام ادیان دیگر در آسیا پیروان زیادی دارد؟ ۱- آیین پرهمایی در شبه جزیره هند ۲- آیین بودا که خاستگاه اصلی آن نیز هند است اما در کشورهای شرق آسیا چون چین، ژاپن، کره و تایلند انتشار یافته است. این آیین ها در قاره های دیگر کمتر نفوذ کرده اند.
- ۱۱- مهم ترین کشور های تولید کننده ی برنج در آسیا کدامند؟ چین، هند، پاکستان، تایلند، اندونزی، فیلیپین، بنگلادش و ویتنام.
- ۱۲- در دو دهه ی اخیر کشور چین چگونه توانسته است اقتصاد و وضع زندگی مردم خود را بهتر کند؟ کشور چین توانسته با برنامه ریزی های جدید، میزان تولیدات و صادرات خود را به شدت افزایش دهد و از این راه درآمد اقتصادی و وضع زندگی مردم را بهتر کند.
- ۱۳- کدام یک از کشورهای آسیایی صادرات را هدف اقتصاد ی خود قرار داده اند؟ کره جنوبی، تایوان، هنگ کنگ، سنگاپور.
- ۱۴- به کدام کشورها ببرهای اقتصادی آسیا لقب داده اند؟ چرا؟ کره جنوبی، تایوان، هنگ کنگ، سنگاپور زیرا این کشورها توانسته اند صادرات را هدف اقتصادی خود قرار دهند و از این راه درآمد بسیار زیادی به دست بیاورند. این کشورها به خصوص در تولید و صدور لوازم الکترونیکی و رایانه ای، لوازم خانگی و اتومبیل پیشرفت زیادی کرده اند.
- ۱۵- تحولات اقتصادی در آسیا چه پیامدی داشته است؟ موجب شده است که مهاجرت از روستا به شهرها در آسیا ادامه پیدا کند. امروزه شهرهای با جمعیت پیش از ده میلیون نفر در آسیا بیشتر از سایر قاره ها است.
- ۱۶- جاذبه های گردشگری آسیا را نام ببرید؟ تاج محل در هند - دیوار چین - جزیره سنتوزا در نزدیکی سنگاپور - آسمان خراش های هنگ کنگ.
- ۱۷- اطلس چیست؟ کتابی است که مجموعه ای از نقشه ها در آن گرد آوری شده است.
- ۱۸- از اطلس ها چه استفاد های می شود؟ ما با استفاده از انواع نقشه های مختلف یک اطلس می توانیم اطلاعات بیشتر و دقیق تری در باره ی کشورها یا نواحی مختلف جهان به دست بیاوریم.
- ۱۹- معمولاً برای هر قاره یا کشور دو نوع نقشه در اطلس مشاهده می کنیم آنها را نام ببرید؟ ۱- نقشه های طبیعی ۲- نقشه های سیاسی.

۲۰- نقشه های طبیعی چه نوع نقشه هایی هستند؟ بر روی (این نقشه ها، رشته کوه ها، فلات ها، دریاها، رودخانه ها و ..... نمایش داده شده و اطلاعات مربوط به شهرها و کشورها بسیار کم است).

۲۱- نقشه های سیاسی چه نوع نقشه هایی هستند؟ بر روی (این نقشه ها، مرز کشورها، ایالت ها و استان ها، پایتخت ها و شهرهای مهم نمایش داده شده است).

- *- پرجمعیت ترین قاره ..... است . (آسیا)
- *- ۶۰ درصد جمعیت جهان در قاره ی ..... زندگی می کنند . (آسیا)
- *- آسیا مهد ..... بزرگ جهان است . (ادیان)
- *- بخش عمده ای از مردم آسیا به کار ..... مشغولند . (کشاورزی)
- *- مهم ترین محصول کشاورزی در قاره آسیا ..... است . (پنبه)
- *- مهم ترین کشور صنعتی آسیا ..... است . (ژاپن)
- *- در آسیا کشورهای ..... و ..... عضو کشورهای گروه هشت هستند . (ژاپن - روسیه)
- *- پر جمعیت ترین شهر آسیا ..... با منطقه اطراف آن بیش از ..... میلیون نفر است . (توکیو - سی)
- *- در آسیا عامل ..... موجب شده که مهاجرت از روستا به شهرها ادامه پیدا کند . (تحولات اقتصادی)

درس ۱۹ (ویژگی های منطقه ی جنوب غربی آسیا)

مجموعه سوال و جواب کتاب مطالعات اجتماعی هشتم - متوسطه اول - تهیه کننده: علیرضا اسماعیلی

- ۱- منطقه ی جنوب غربی آسیا شامل چه محدوده ای از این قاره است؟ از تنگه ی بسفر و داردانل در ترکیه تا کوه های پامیر در مشرق و از آنجا تا خلیج عدن و باب المندب را در بر می گیرد.
- ۲- منطقه ی جنوب غربی آسیا به کدام قاره ها متصل است؟ اروپا و آفریقا.
- ۳- دریاها و اقیانوس مهمی که در منطقه ی جنوب غربی آسیا قرار دارد کدامند؟ دریای مدیترانه، دریای سرخ، دریای عمان، دریای سیاه، دریای خزر و خلیج فارس و اقیانوس هند.
- ۴- دو کشور وسیع منطقه جنوب غربی آسیا کدامند؟ عربستان و ایران.
- ۵- سرزمین های مرتفع منطقه ی جنوب غربی آسیا کدامند؟ کوه های بلند ایران که به ارتفاعات ترکیه و قفقاز می پیوندند، سرزمین های مرتفع این منطقه را تشکیل می دهد.
- ۶- سرزمین های پست و جلگه ای پهناور در منطقه جنوب غربی آسیا کدامند و این جلگه ها از آبرفت کدام رودها به وجود آمده اند؟
۱- جلگه ی بین النهرین در غرب ایران که از آبرفت رودهای دجله و فرات به وجود آمده است
۲- جلگه سند در شرق ایران که از آبرفت رود سند به وجود آمده است.
- ۷- نواحی پست و خشک منطقه جنوب غربی آسیا کدامند؟ بیابان بزرگ عربستان، دشت کویر و دشت لوت.
- ۸- با توجه به چه عواملی در منطقه جنوب غربی آسیا آب و هواهای گوناگون به وجود آمده است؟ با توجه به وسعت زیاد و تنوع ناهمواری ها.
- ۹- نواحی مرتفع و کوهستانی منطقه جنوب غربی آسیا چه نوع آب و هوایی دارند؟ در زمستان آب و هوای سرد و در تابستان آب و هوای معتدل دارد. بارش پرف و باران فراوان موجب پدید آمدن پوشش گیاهی فراوان در دامنه ی کوه ها شده است.
- ۱۰- بخش های وسیعی از منطقه جنوب غربی آسیا چه نوع آب و هوایی دارد؟ آب و هوای گرم و خشک یا نیمه خشک.
- ۱۱- چه مسئله ای باعث اختلاف و نزاع بین کشورهای منطقه جنوب غربی آسیا شده است؟ کمبود آب شیرین.
- ۱۲- سرزمین هایی که در سواحل دریاهای منطقه ی جنوب غربی آسیا قرار گرفته اند دارای چه نوع آب و هوایی هستند؟ سرزمین های واقع در سواحل گرم خلیج فارس، دریای عمان و اقیانوس هند و دریای سرخ، آب و هوای گرم دارند اما رطوبت هوا به دلیل نزدیکی به دریا زیاد بوده و حالت شرجی به وجود آورده است.

۱۳- سرزمین های اطراف دریای مدیترانه دارای چه نوع آب و هوایی است؟ ویژگی این آب و هوا چیست؟ دارای آب و هوای مدیترانه ای است. در آب و هوای مدیترانه ای زمستان ها معتدل و پرباران و تابستان ها گرم و خشک است.

۱۴- برای هر یک از انواع آب و هوای زیر ، شهر یا منطقه ای در آسیای جنوب غربی پیدا کنید؟

- ۱- آب و هوای گرم و خشک (بیابان ریح الخالی)   ۲- آب و هوای گرم و شرجی (سواحل دریای عمان و خلیج فارس)
۳- آب و هوای مدیترانه ای (کشور لبنان و فلسطین)   ۴- آب و هوای سرد کوهستانی (نواحی کوهستانی البرز و زاگرس)

۱۵- پر تکلم ترین گروه های زبانی در منطقه آسیای جنوب غربی کدامند و از هر گروه یک کشور مثال بزنید؟
زبان عربی : عربستان   فارسی : ایران   ترکی : ترکیه   اردو : پاکستان

۱۶- سه مورد از پر جمعیت ترین کشورهای منطقه جنوب غربی آسیا را نام ببرید؟ (ایران - پاکستان - ترکیه) .

۱۷- کدام ادیان الهی در منطقه جنوب غربی آسیا ظهور کرده اند ؟ یهود - مسیحیت - اسلام .

۱۸- فعالیت های اقتصادی کشورهای منطقه جنوب غربی آسیا چگونه است؟ (اغلب کشورهای منطقه دارای ذخایر نفت و گاز هستند، اما متأسفانه بیشتر آنها از نظر اقتصادی به صادرات نفت وابسته بوده و ماشین آلات، مواد غذایی، دارو و انواع کالاهای مصرفی دیگر از کشورهای پیشرفته وارد می کنند .

۱۹- منبع درآمد کشور عربستان چیست ؟ علاوه بر صادرات نفت، همه ساله درآمد زیادی را از طریق مراسم حج و سفر میلیون ها زائر به این کشور نصیب خود می کند .

۲۰- کدام کشورهای منطقه جنوب غربی آسیا توانسته اند از طریق رونق گردشگری یا تجارت و بازرگانی اقتصاد خود را متحول کنند؟
ترکیه و امارت متحده عربی

۲۱- چرا برخی از کشورهای منطقه جنوب غربی آسیا نتوانسته اند از نظر اقتصادی پیشرفت کنند؟ مثال بزنید؟ به دلیل جنگ، اشغال نظامی توسط آمریکا و نبودن امنیت. مانند عراق و افغانستان .

۲۲- کدام عوامل مردم منطقه ی آسیای جنوب غربی را به هم نزدیک تر می کند؟ دین اسلام، زبان عربی و دریاهای جنوب غربی آسیا.

۲۳- کشورهایی که اقتصاد آنها وابسته به نفت است، با چه مشکلاتی روبه رو می شوند؟ بیکاری، عدم ثبات اقتصادی، و افزایش تورم - رکود اقتصادی - وابستگی اقتصاد به صادرات و فروش نفت .

*- بیابان بزرگ عربستان ، ..... در شبه جزیره عربستان حدود ۶۴۰۰۰۰ کیلومتر وسعت دارد. (ریح الخالی)

*- بیابان های وسیع منطقه جنوب غربی آسیا آب و هوای ..... دارد. (گرم و خشک)

*- یکی از مسائل مهم منطقه جنوب غربی آسیا کمبود ..... است . (آب شیرین)

*- یکی از نخستین کانون های تمدنی جهان منطقه ..... است . (جنوب غربی آسیا)

*- منطقه جنوب غربی آسیا کانون ظهور ..... بوده است . (ادیان توحیدی)

*- بیش از ..... درصد مردم منطقه جنوب غربی آسیا مسلمان هستند . (۹۰)

*- منطقه ی جنوب غربی آسیا قلب تمدن ..... محسوب می شود . (اسلامی)

*- اغلب کشورهای منطقه ی جنوب غربی آسیا دارای ذخایر ..... و ..... هستند . (نفت - گاز)

- ۱- چرا منطقه جنوب غربی آسیا یکی از مناطق استراتژیک است؟ ۱- این منطقه در کانون اتصال سه قاره آسیا، اروپا و آفریقا قرار دارد. آبراهه های مهمی چون تنگه های هرمز، بوسفور، داردانل و باب المندب در این منطقه قرار دارد. ۲- این منطقه انبار مهم منابع انرژی جهان است. ۳- این منطقه کانون جهان اسلام است.
- ۲- وجود آبراهه ها در منطقه جنوب غربی آسیا چه اهمیتی دارد؟ از طریق این آبراهه های مهم، دریاهای منطقه به یکدیگر می پیوندند و به آب های آزاد اقیانوس ها راه می یابند.
- ۳- چرا موقعیت بندرگاهی برای کشورها اهمیت زیادی دارد؟ چون استفاده از حمل و نقل ارزان کالاها و انرژی را میسر می سازد.
- ۴- چرا منطقه جنوب غربی آسیا انبار مهم منابع انرژی جهان محسوب می شود؟ زیرا حدود دو سوم ذخایر شناخته شده نفت جهان و حدود یک سوم منابع گازی جهان در این منطقه قرار دارد که البته بخش بزرگی از آنها در منطقه ی خلیج فارس واقع است.
- ۵- کشورهای عمده صادر کننده نفت در منطقه جنوب غربی آسیا کدامند؟ عربستان، ایران، عراق، کویت و امارات متحده عربی.
- ۶- مقدس ترین شهرهای مسلمانان کدامند؟ مکه و مدینه.
- ۷- کشورهای جنوب غربی آسیا برای همکاری بیشتر با یکدیگر چه تدبیری اندیشیده اند؟ سعی می کنند که از طریق پیمان های اقتصادی و فرهنگی با یکدیگر، بیشتر همکاری کنند مانند پیمان سازمان همکاری اقتصادی (اگو) که نخست در سال (۱۳۳۴) بین ایران، پاکستان و ترکیه بسته شد و هم اکنون ده کشور منطقه عضو آن هستند.
- ۸- چرا جنوب غربی آسیا منطقه ای پر تنش است؟ ۱- بخاطر منابع انرژی مورد نیاز کشورهای صنعتی و راه های مهم حمل و نقل دریایی این منطقه مورد توجه قدرت های بزرگ جهانی است. ۲- متأسفانه حکومت بعضی کشورهای منطقه به قدرت های بزرگ وابسته اند و از نظر سیاسی از آنها پیروی می کنند. ۳- رژیم اشغالگر قدس (اسرائیل) با حمایت آمریکا و انگلیس علاوه بر سرکوب مردم فلسطین به توطنه و دشمنی با مسلمانان کشورهای منطقه می پردازند. ۴- آمریکا، انگلستان و برخی کشورهای قدرتمند دیگر برای حفظ منافع خود در منطقه در کشورهای وابسته پایگاه های نظامی ایجاد نموده و در این پایگاه ها، تسلیحات نظامی مختلف انبار و نیروهای نظامی مستقر کرده اند.
- ۹- در گذشته چه عاملی سبب رقابت و تلاش در منطقه جنوب غربی آسیا شده است؟ دسترسی به آب های خلیج فارس و اقیانوس هند.
- ۱۰- چه عواملی جایگاه ایران را در منطقه جنوب غربی آسیا پر اهمیت تر کرده است؟ ۱- مردم ایران به رهبری امام خمینی در سال ۱۳۵۷ به پیروزی رسیدند. انقلاب اسلامی ایران الگویی برای مردم کشورهای دیگر است تا علیه ظلم و استبداد داخلی و قدرت های خارجی به پا خیزند و چهره ای متعالی از اسلام به جهانیان عرضه کنند. ۲- کشور ایران اگر چه از اقوام مختلف تشکیل شده است، اما این اقوام همواره با یکدیگر وحدت و همبستگی داشته و از کشور دفاع کرده اند. ۳- کشور ایران دارای منابع مهم انرژی است و از نظر داشتن منابع نفت، مقام چهارم و منابع گاز مقام اول را در این منطقه دارد. ۴- ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی پیشرفت های زیادی در علم و فناوری داشته است. ۵- کشور ایران به دلیل داشتن سواحل طولانی و موقعیت بندرگاهی و دسترسی به آب های آزاد جایگاه ممتازی در منطقه دارد.
- ۱۱- طول سواحل ایران در جنوب چقدر است و از کجا تا کجا کشیده شده است؟ طول سواحل ایران با در نظر گرفتن پدیدگی های ساحل ۲۰۴۳ کیلومتر است که از اروندرود در جنوب غرب تا تنگه هرمز و از آنجا تا بندر گواتر در جنوب شرق امتداد دارد.
- ۱۲- جزیره های مهم ایران در آب های خلیج فارس را نام ببرید؟ خارک، کیس، قشم، لارک، لوان، تنب بزرگ، تنب کوچک، ابوموسی.
- ۱۳- جزایر ایران در خلیج فارس از چه نظر اهمیت دارند؟ از نظر استخراج نفت، بازرگانی، تجارت و نظامی اهمیت دارند.
- ۱۴- تنگه هرمز چگونه آبراهی است؟ یک آبراهه بین المللی است که همه کشورهای حق دارند بر طبق قوانین رفت و آمد در تنگه ها با کشتی از آن عبور کنند.
- ۱۵- نقش نیروی دریایی ایران در دوران جنگ تحمیلی عراق علیه ایران و زمان صلح را بنویسید؟ نیروی دریایی همانند نیروهای زمینی و هوایی در جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، با شجاعت و رشادت فراوان در آب ها با دشمنان جنگیدند و از کشور دفاع کردند و نگذاشتند که در رفت و آمد کشتی های تجاری و واردات کالا به ایران مشکلی پیش بیاید. در زمان صلح نیز حافظ منافع کشور ایران در دریاهاست.

۱۶- سرزمین فلسطین چقدر وسعت دارد؟ حدود ۲۷۰۰۰ کیلومتر مربع وسعت دارد. اما حدود ۲۰۰۰۰ کیلومتر مربع از خاک آن را یهودیان صهیونیست اشغال کرده و آن را اسرائیل نامیده اند.

۱۷- شهر بیت المقدس برای پیروان کدام ادیان توحیدی مورد احترام است؟ چرا؟ برای پیروان یهودیان، مسیحیان و مسلمانان مورد احترام است، زیرا خاستگاه پیامبران بزرگ بوده است.

۱۸- سومین مسجد مهم اسلام چه نام دارد؟ و در کجاست؟ مسجد الاقصی که در بیت المقدس قرار دارد، پس از مسجد الحرام در مکه و مسجد النبی در مدینه، سومین مسجد مهم اسلام است و در آغاز ظهور اسلام قبله اول مسلمانان بوده است.

۱۹- مقیاس نقشه نشان دهنده ی چیست؟ مقیاس نقشه به ما نشان می دهد که فاصله های روی نقشه، بر روی زمین و در عالم واقعیت چقدر است. به عبارت دیگر مسافت های روی نقشه، نسبت به مسافت های واقعی روی زمین چقدر کوچک تر شده اند.

۲۰- اگر فاصله دو روستا روی نقشه ای ۱۰ سانتی متر باشد، در صورتی که مقیاس نقشه $\frac{1}{۲۵۰۰۰۰}$ باشد فاصله این دو روستا

۲۵۰۰۰۰	۱ cm
	۱۰ cm

روی زمین چقدر است؟ سانتی متر روی زمین $۱۰ \times ۲۵۰۰۰۰ = ۲۵۰۰۰۰۰$

متر روی زمین $۲۵۰۰۰۰۰ \div ۱۰۰ = ۲۵۰۰۰$

کیلومتر روی زمین $۲۵۰۰۰ \div ۱۰۰۰ = ۲۵$

۲۱- فاصله شهری تا ساحل دریا، روی زمین ۶۰ کیلومتر و روی نقشه ۵ سانتی متر است. مقیاس این نقشه را به دست آورید؟

۱	
۵	۶۰

$۱ \times ۶۰ = ۶۰ \Rightarrow ۶۰ \div ۵ = ۱۲ \Rightarrow ۱۲ \times ۱۰۰۰ = ۱۲۰۰۰ \text{ m} \Rightarrow ۱۲۰۰۰ \times ۱۰۰ = ۱۲۰۰۰۰ \text{ cm}$

$\frac{1}{۱۲۰۰۰۰}$

*- ایران در منطقه جنوب غربی آسیا که یکی از مناطق ..... جهان است. (استراتژیک)

*- حدود ..... نفت جهان و حدود ..... منابع گازی جهان در منطقه جنوب غربی آسیا است. (دو سوم - یک سوم)

*- تنگه ..... یک آبراهه بین المللی است که همه کشورها حق دارند با کشتی ها از آن عبور کنند. (هرمز)

*- در کشور فلسطین شهری وجود دارد که مسلمانان به آن ..... و یهودیان و مسیحیان به آن ..... می گویند. (بیت المقدس - اورشلیم)

*- امروزه آزادی ..... از چنگال اشغالگران و پیروزی فلسطینی ها یکی از دغدغه های مهم مسلمانان جهان است. (قدس)

*- در نقشه ها ممکن است از مقیاس ..... یا مقیاس ..... و یا هر دو استفاده شده باشد. (خطی - عددی (کسری))

درس ۲۱ (ویژگی های طبیعی اروپا و آفریقا)

مجموعه سوال و جواب کتاب مطالعات اجتماعی هشتم - متوسطه اول - تهیه کننده: علیرضا اسماعیلی

۱- اروپا از اطراف به کدام دریاها و اقیانوس ها محدود می شود؟ از شمال به اقیانوس منجمد شمالی - از جنوب به دریای مدیترانه و دریای آدریاتیک - دریای سیاه در شرق - از غرب به اقیانوس اطلس شمالی.

۲- به طور کلی ناهمواریهای اروپا به چند بخش تقسیم می شود؟ نام ببرید؟ به دو بخش: اروپای پیر و اروپای جوان.

۳- اروپای پیر به کدام قسمت اروپا گفته می شود؟ چرا؟ مناطق شمالی اروپا - فرسایش طولانی موجب شده است که کوه ها کم ارتفاع و قله ها گنبدی شکل و دره ها باز باشند. در این منطقه، جلگه های پهناور و دریاچه های بسیار وجود دارد. از نظر زمین شناسی به این بخش وسیع اروپا اروپای پیر می گویند.

۴- اروپای جوان به کدام قسمت اروپا گفته می شود؟ چرا؟ جنوب اروپا - چین خوردگی ها و رشته کوه های بلند در جنوب اروپا دیده می شود. قله ی کوه ها، نوک تیز و دامنه ی کوه ها اغلب دارای شیب تند و دره های تنگ می باشد. به این منطقه اروپا که در آن آتشفشان ها و زمین لرزه ها یی نیز رخ می دهد، اروپای جوان می گویند.

- ۵- دو رشته کوه اروپای جوان را نام ببرید؟ رشته کوه های آلپ و پیرنه
- ۶- انواع آب و هوا ی اروپا را نام ببرید؟ آب و هوای قطبی و سرد - آب و هوای معتدل اقیانوسی - آب و هوای مدیترانه ای - آب و هوای قاره ای یا بری .
- ۷- آب و هوای قطبی و سرد در چه قسمت هایی از اروپا دیده می شود؟ بخش شمال قاره اروپا یعنی قسمت های شمالی شبه جزیره اسکندیناوی و ایسلند به قطب شمال نزدیک هستند و آب و هوای قطبی و سرد دارند.
- ۸- کدام مناطق اروپا آب و هوای معتدل اقیانوسی دارند؟ مناطق مجاور اقیانوس اطلس نظیر انگلستان و ایرلند، آب و هوای معتدل اقیانوسی دارند و عبور جریان دریایی آب گرم گلف استریم از این سواحل در فصل زمستان موجب می شود که هوا ملایم تر شود.
- ۹- مناطق جنوبی اروپا چه نوع آب و هوایی دارد؟ مناطق جنوبی اروپا که در سواحل مدیترانه واقع شده اند (مانند کشورهای اسپانیا و ایتالیا) آب و هوای مدیترانه ای دارد.
- ۱۰- ویژگی های آب و هوای مدیترانه ای چیست؟ (- زمستان های معتدل و مرطوب ۲- تابستان های گرم و خشک .
- ۱۱- آب و هوای قاره ای یا بری در کدام قسمت اروپا دیده می شود؟ چرا؟ مرکز و مشرق اروپا به دلیل دوری از دریاها آب و هوای قاره ای یا بری دارد و میزان بارندگی در آنجا کم است.
- ۱۲- از رودهای اروپا چه استفاده هایی می شود؟ (از این رودها برای آبیاری زمین های کشاورزی، تولید انرژی الکتریکی و حمل و نقل و کشتیرانی استفاده می شود.
- ۱۳- مهم ترین رودهای اروپا را نام ببرید؟ دانوب، ولگا، راین، دُن و الب مهم ترین رودهای اروپا است.
- ۱۴- قاره افریقا بین کدام یک از اقیانوس ها قرار گرفته است؟ اقیانوس هند در شرق - اقیانوس اطلس در غرب.
- ۱۵- قاره افریقا از طریق کدام تنگه ها و کانال از آسیا و اروپا جدا می شود؟ تنگه جبل الطارق از اروپا - کانال سوئز و تنگه باب المندب از آسیا.
- ۱۶- مهم ترین قله های افریقا را نام ببرید و بنویسید در کدام قسمت واقع شده است؟ کنیا (۵۲ متر) و کلیمانجارو (۵۹۰۰ متر) - در شرق افریقا.
- ۱۸- علت تشکیل دریاچه های شرق افریقا چیست؟ اغلب در اثر فرو نشستن زمین یا شکستگی های بزرگ در پوسته زمین به وجود آمده است. (این شکستگی ها موجب می شود که آبشارهایی در مسیر رود به وجود بیاید.
- ۱۹- چند دریاچه در شرق افریقا نام ببرید؟ ویکتوریا - تانگانیا - نیاسا.
- ۲۰- چرا کناره های افریقا برای پهلو گرفتن کشتی ها و ساختن بنادر چندان مناسب نیست؟ زیرا کناره های افریقا صاف و بدون بُردگی (خلیج) است.
- ۲۱- چرا آب و هوای افریقا گرم است و در بیشتر قسمت های آن زمستان دیده نمی شود؟ زیرا موقعیت افریقا به گونه ای است که مدار استوا از وسط آن عبور می کند و خورشید در طول سال در مناطق استوایی و اطراف آن تا مدار رأس السرطان و رأس العجدی تقریباً عمود است.
- ۲۲- از نظر بارش قاره افریقا به چند قسمت تقسیم می شود؟ نام ببرید؟ به دو بخش: (- افریقای مرطوب (افریقای سپر) ۲- افریقای خشک.
- ۲۳- افریقای مرطوب (سبز) به کجا گفته می شود؟ و چه ویژگی هایی دارد؟ نواحی اطراف خط استوا (از شمال تا دریاچه چاد و از جنوب تا رود زامبزی) آب و هوای گرم و مرطوب دارد. در این منطقه باران فراوان می بارد.
- ۲۴- افریقای خشک به کجا گفته می شود؟ چه ویژگی هایی دارد؟ و بیابان معروف در شمال و جنوب افریقا چیست؟ هر چه از منطقه استوایی به سمت شمال و جنوب افریقا پیش برویم، از میزان باران و رطوبت کاسته شده و کم کم به آب و هوای گرم و خشک تبدیل می شود، به طوری که در شمال افریقا، صحرای بزرگ و در جنوب آن بیابان کالاهاری دیده می شود.

۲۵- آب و هوای مدیترانه ای در کدام قسمت افریقا مشاهده می شود؟ بخش کوچکی از شمال افریقا که در مجاورت دریای مدیترانه قرار گرفته آب و هوای مدیترانه ای دارد.

۲۶- رودهای مهم افریقا را نام ببرید؟ نیل - کنگو - نیجر - آرائر - زامبیز .

۲۷- چرا برخی رودهای افریقا برای کشتیرانی مناسب نیستند؟ زیرا در مسیر خود در جاهایی به شکست های بزرگ زمین برخورد می کنند که برای کشتیرانی مناسب نیستند.

*- قاره اروپا را می توان دنباله قاره ..... یا بخشی از ..... دانست . (آسیا - اوراسیا)

*- به طور کلی اروپا قاره ای با آب و هوای ..... ، سرسبز و بدون ..... است . (معتدل - بیابان)

*- بلندترین قله رشته کوه آلپ ..... با ارتفاع ..... متر . (مون پلان - ۴۸۰۸)

*- طویل ترین رود اروپا ..... است که از چند کشور عبور می کند . (دانوب)

*- بعد از آسیا دومین قاره وسیع جهان ..... است . (افریقا)

*- قاره افریقا در دو نیمکره ..... و ..... گسترده شده و مدار ..... از وسط آن عبور می کند . (شمالی - جنوبی - استوا)

*- قاره افریقا از سواحل دریای ..... تا دماغه ..... امتداد یافته است . (مدیترانه - امید نیک)

*- افریقا ، فلاتی ..... و ..... است . (وسیع - کم ارتفاع)

*- تنها چین خوردگی مهم افریقا در شمال غربی این قاره ..... است . (رشته کوه اطلس)

*- به طور کلی قاره افریقا آب و هوایی ..... دارد و در بیشتر قسمت های آن ..... دیده نمی شود . (گرم - زمستان)

*- رود ..... طولانی ترین رود جهان است که در قاره ..... قرار دارد . (نیل - افریقا)

*- رودهای پرآب افریقا در مصب خود ..... و ..... ایجاد کرده اند . (چلگه ها - دلتاهایی)

درس ۲۲) ویژگی های انسانی و اقتصادی اروپا و افریقا

مجموعه سوال و جواب کتاب مطالعات اجتماعی هشتم - متوسطه اول - تهیه کننده: علیرضا اسماعیلی

۱- چه عواملی موجب شده است که اروپا از نظر جمعیت ، مترکم باشد ؟ شرایط مساعد طبیعی مانند آب و هوای معتدل و ریزش باران کافی و رودهای پرآب و چلگه های پهناور از یک سو و پیشرفت در علم و فناوری از سوی دیگر .

۲- چرا جمعیت اروپا رو به پیری می رود ؟ زیرا رشد جمعیت در اروپا کاهش یافته و زاد و ولد در این قاره کم شده است .

۳- دین مسیح به چند مذهب بزرگ تقسیم می شود ؟ نام ببرید ؟ سه مذهب - کاتولیک ، پروتستان و ارتودوکس .

۴ - وضعیت اقتصاد اروپا چگونه است ؟ قاره اروپا از نظر اقتصادی پیشرفته است . میزان درآمد و سطح سواد و بهداشت و همچنین میزان طول عمر در این قاره بالاست .

۵- وضعیت کشاورزی اروپا چگونه است ؟ کشاورزی تقریباً در همه جای اروپا رایج است و با استفاده از ماشین آلات مدرن و شیوه های علمی صورت می گیرد .

۶- در جنوب اروپا ، آب و هوای مدیترانه ای موجب شده چه محصولاتی به عمل آید؟ محصولات ویژه ای چون زیتون ، مرکبات و انگور

۷- کشورهای مهم صنعتی اروپا کدامند ؟ آلمان ، فرانسه ، انگلستان و ایتالیا .

۸- چرا کشورهای صنعتی قاره اروپا وارد کننده مواد اولیه مانند نفت هستند ؟ زیرا منابع زیرزمینی و معادن قاره اروپا نمی توانند نیازهای صنایع عظیم این قاره را بر آورده سازند . البته کشورهای اروپایی سالیان دراز برای استفاده از منابع و معادن سایر سرزمین ها به استعمار کشورهای دیگر دست زده اند .

۹- جاذبه های گردشگری اروپا را بنویسید ؟ جاذبه های گردشگری طبیعی مانند سواحل طولانی و آفتابی ، ورزش های زمستانی در کوه های آلپ - جاذبه های فرهنگی و تاریخی چون بناهای تاریخی ، موزه ها ، کلیساها و .....

- ۱۰- مهم ترین کشورهای اروپا از نظر جذب گردشگر کدامند؟ فرانسه، اسپانیا و ایتالیا.
- ۱۱- کدام بخش های آفریقا خالی از جمعیت است؟ بخش های وسیعی از بیابان بزرگ آفریقا و جنگل های انبوه استوایی.
- ۱۲- چه عواملی از افزایش جمعیت در قاره آفریقا جلوگیری کرده است؟ عدم رعایت بهداشت - شیوع بیماری های مختلف - خشکسالی ها و قحطی های پی در پی - جنگ ها.
- ۱۳- چه عاملی باعث رشد جمعیت و افزایش زاد و ولد در آفریقا شده است؟ امروزه با بهبود واکسیناسیون و بهداشت، رشد جمعیت و زاد و ولد در قاره آفریقا افزایش یافته است.
- ۱۴- سفید پوستان در کدام قسمت آفریقا زندگی می کنند؟ مردم شمال صحرای بزرگ آفریقا که در مچاوت دریای مدیترانه زندگی می کنند و بخش کوچکی از جنوب قاره آفریقا، سفید پوستند.
- ۱۵- زبان مردم آفریقا چیست؟ ساکنان کشورهای شمال صحرای بزرگ آفریقا مانند مصر، الجزایر و مراکش به زبان عربی صحبت می کنند. مردم سایر کشورهای آفریقای به زبان معلی یا به زبانی کشورهای قبلاً تحت نفوذ و استعمار آنها بوده اند (مانند فرانسوی یا انگلیسی).
- ۱۶- دین مردم آفریقا چیست؟ بیشتر مردم کشورهای شمال آفریقا مسلمان هستند. مردم سایر مناطق آفریقا اغلب به دین مسیح یا مذهب ابتدایی اعتقاد دارند.
- ۱۷- معادن مهم قاره آفریقا را نام ببرید؟ در این قاره معادن نفت، طلا، الماس، مس و جنگل های عظیم وجود دارد.
- ۱۸- عوامل خارجی موثر در توسعه نیافتگی قاره آفریقا را بنویسید؟ از مهم ترین علل عدم پیشرفت قاره آفریقا، استعمار کشورهای اروپایی و غارت منابع آنها بوده است. امروزه نیز دخالت کشورهای قدرتمند در ایجاد جنگ ها و بحران ها در این قاره ادامه دارد.
- ۱۹- عوامل داخلی موثر در توسعه نیافتگی قاره آفریقا چیست؟ ۱- شرایط سخت محیطی (جنگل های انبوه، بیابان های وسیع، آب و هوای گرم) ۲- شیوع بیماری ها ۳- بیسوادی و آگاهی کم مردم ۴- جنگ های داخلی ۵- حکومت های وابسته و استبدادی.
- ۲۰- کشورهای قاره آفریقا بیشتر صادر کننده چه محصولاتی هستند؟ بیشتر صادر کننده ی محصولات معدنی و کشاورزی هستند و مواد اولیه برای کارخانه های کشورهای صنعتی تولید می کنند.
- ۲۱- چرا صنعت در قاره آفریقا چندان رشد نکرده است؟ زیرا آفریقا بیشتر صادر کننده محصولات معدنی و کشاورزی هستند و مواد اولیه برای کارخانه های کشورهای صنعتی تولید می کنند.
- ۲۲- محصولات گرمسیری و استوایی قاره آفریقا چیست؟ قهوه - کائو - کائوچو.
- ۲۳- جاذبه های مهم گردشگری قاره آفریقا چیست؟ سواحل شمال آفریقا در کناره دریای مدیترانه، پارک های ملی (وحش) و آثار باستانی کشورهای قدیمی نیز از جاذبه های مهم گردشگری در قاره آفریقا است.
- * یکی از متراکم ترین قاره های جهان قاره ..... است.
- * اروپائیان از نژاد ..... هستند.
- * بیشتر مردم اروپا پیرو دین ..... هستند.
- * کاتولیک ها از رهبر مذهبی و روحانی خود ..... که محل اقامت او در ..... پیروی می کنند.
- * بیشتر مسلمانان در قاره اروپا در ..... زندگی می کنند.
- * در اروپا دامداری و دامپروری با ..... انجام می شود.
- * از تولید کنندگان و صادرکنندگان بزرگ فرآورده های گوشتی و لبنی کشورهای ..... و ..... هستند.
- * اروپا از مناطق مهم ..... جهان است و انواع کالاها و ..... را به کشورهای دیگر صادر می کند. (صنعتی - ماشین آلات - ابزار)
- * قاره آفریقا نسبت به وسعت خود جمعیت ..... دارد.
- * بیشتر مردم آفریقا از نژاد ..... هستند.
- * قاره آفریقا از نظر ..... ثروتمند است.
- * در اطراف دره نیل مزارع ..... وجود دارد.

- ۱- آمریکای شمالی و آمریکای جنوبی چگونه به یکدیگر متصلند؟ به وسیله ی خشکی پارکی که آمریکای مرکزی نامیده می شود.
- ۲- قاره آمریکا بین کدام اقیانوس ها قرار گرفته است؟ اقیانوس آرام در غرب- اقیانوس اطلس در شرق.
- ۳- اهمیت حفر کانال پاناما را بنویسید؟ تا قبل از ساختن کانال پاناما، کشتی ها برای عبور از اقیانوس اطلس به اقیانوس آرام، مجبور بودند آمریکای جنوبی را دور بزنند. اما بعدها با حفر این کانال، دو اقیانوس به هم مرتبط می شوند.
- ۴- انواع ناهمواریها در قاره آمریکا را نام ببرید؟ (-) چین خوردگی های جوان و مرتفع ۲- کوه های کم ارتفاع قدیمی ۳- سرزمین های پست و جلگه ای.
- ۵- چین خوردگی های جوان و مرتفع قاره آمریکا را نام ببرید؟ در آمریکای شمالی، رشته کوه های راکی (روشن) و در آمریکای جنوبی رشته کوه های آند.
- ۶- چین خوردگی های جوان و مرتفع در کدام سمت قاره آمریکا و در امتداد کناره های کدام اقیانوس کشیده شده اند؟ در سمت غرب - اقیانوس آرام.
- ۷- چرا در چین خوردگی های جوان آمریکا آتشفشان ها و زمین لرزه های فراوانی رخ می دهد؟ به دلیل نا آرام بودن پوسته زمین در این مناطق.
- ۸- دو توده کوهستانی قدیمی و کم ارتفاع در آمریکای شمالی و آمریکای جنوبی کدامند؟ توده کوهستانی آپالاش در آمریکای شمالی و توده کوهستانی پدزیزل در آمریکای جنوبی.
- ۹- سرزمین های پست و جلگه ای در آمریکای شمالی و آمریکای جنوبی را نام برده و بنویسید که از آبرفت چه رودهایی به وجود آمده اند؟ جلگه رود می سی سی پی در آمریکای شمالی - در آمریکای جنوبی نیز جلگه های آمازون و پارانا از آبرفت های این دو رود تشکیل شده است.
- ۱۰- چرا در قاره آمریکا انواع آب و هوا و پوشش گیاهی به چشم می خورد؟ زیرا این قاره از قطب شمال تا قطب جنوب کشیده شده است.
- ۱۱- انواع آب و هوای قاره آمریکا را نام ببرید؟ (-) آب و هوای قطبی و سرد ۲- آب و هوای معتدل اقیانوسی ۳- آب و هوای گرم و مرطوب ۴- آب و هوای گرم و بسیار خشک.
- ۱۲- آب و هوای قطبی و سرد در کدام قسمت آمریکا دیده می شود؟ نواحی نزدیک به قطب شمال در آمریکای شمالی و نواحی نزدیک به قطب جنوب در آمریکای جنوبی. بخش اعظم کشور کانادا در آب و هوای سرد قرار گرفته است.
- ۱۳- آب و هوای معتدل اقیانوسی در کدام قسمت قاره آمریکا دیده می شود؟ چرا؟ در سواحل قاره آمریکای جنوبی دلیل مجاورت با دو اقیانوس اطلس و آرام.
- ۱۴- آب و هوای گرم و مرطوب در کدام قسمت آمریکا دیده می شود؟ پوشش گیاهی آن چیست؟ نواحی نزدیک به مدار استوا در آمریکای مرکزی و جنوبی آب و هوای گرم و مرطوب دارند. به همین سبب جنگل های انبوه آمازون در این ناحیه به وجود آمده است.
- ۱۵- آب و هوای گرم و بسیار خشک در کدام مناطق آمریکا وجود دارد؟ پیاپان رودا در آمریکای شمالی و پیاپان آتاگاما در آمریکای جنوبی.
- ۱۶- مهم ترین رود آمریکای شمالی چه نام دارد؟ به کجا می ریزد؟ و چه نقشی در اقتصاد آمریکای شمالی دارد؟ می سی سی پی - به خلیج مکزیک می ریزد - رود می سی سی پی نقش مهمی در حمل و نقل کالا و منابع و تجارت از طریق کشتیرانی داشته است.
- ۱۷- مهم ترین رود آمریکای جنوبی چه نام دارد؟ به کجا می ریزد؟ و چه ماهی هایی در این رود زندگی می کنند؟ رود آمازون - (این رود پر آب ترین رود دنیا است) - و به اقیانوس اطلس می ریزد - در این رود ماهی های آب شیرین، مارهای آبی و گربه ماهی های غول پیکر زندگی می کنند.

۱۸- بیشتر جمعیت قاره آمریکا در کجا زندگی می کنند؟ این جمعیت بیشتر در جلگه های حاصلخیز مثل می سی سی پی و پنادر و شهرهای ساحلی نزدیک به اقیانوس مَتراکم شده اند.

۱۹- مردم قاره آمریکا از چه نژادها و تیره هایی هستند؟ بومیان - سیاه پوستان - سفید پوستان - دورگه .

۲۰- بومیان قاره آمریکا چه کسانی هستند؟ به بومیان قاره آمریکا سرخ پوست گفته می شود. کرسقف کلمب وقتی به قاره آمریکا رسید آنها را هندی نامید. تاریخ آمریکا حکایت از سال ها کشتار و رفتار خشونت آمیز و غیر انسانی با سرخ پوستان دارد و امروزه جمعیت بسیار کمی از آن باقی مانده اند که در این قاره زندگی می کنند.

۲۱- سیاه پوستان آمریکا از کجا و توسط چه کسانی و به چه منظوری به این قاره آورده شدند؟ سیاه پوستان آمریکایی در واقع فرزندان و نوادگان بردگان افریقایی اند که در دوران استعمار توسط اروپاییان به اجبار و برای کار در مزارع کشاورزی و معادن به این قاره آورده شدند.

۲۲- سیاه پوستان آمریکا برای رسیدن به چه هدفی سال ها مبارزه کردند؟ سال ها علیه سیاست های تبعیض نژادی در آمریکا مبارزه کردند تا بتوانند حقوق برابر با سفیدپوستان به دست بیاورند و موفق شوند قوانین ظالمانه را تغییر دهند.

۲۳- منظور از دو رگه ها در آمریکا چه کسانی هستند؟ قاره آمریکا همواره قاره ای مهاجر پذیر بوده است. بنابراین عده زیادی از مردم این قاره دو رگه اند و از اختلاط نژادها و ملیت های گوناگون به وجود آمده اند.

۲۴- زبان و فرهنگ غالب مردم در آمریکای شمالی چیست؟ زبان غالب مردم در آمریکای شمالی انگلیسی است (مانند دو کشور کانادا و ایالات متحده آمریکا) و به سبب مهاجرت انگلیسی ها به این بخش فرهنگ آنگلساکسون غلبه دارد.

۲۵- در آمریکای مرکزی و جنوبی چه زبان هایی رواج دارد؟ به سبب مهاجرت اسپانیایی ها و پرتغالی ها، زبان های اسپانیولی و پرتغالی رواج دارد.

۲۶- به کدام بخش از آمریکا، آمریکای لاتین گفته می شود؟ چرا؟ به آمریکای مرکزی و جنوبی - زیرا ریشه زبان اسپانیایی و پرتغالی که در این منطقه رواج دارد، لاتین است.

۲۷- کشورهای ایالات متحده آمریکا و کانادا در آمریکای شمالی از نظر اقتصادی جز چه کشورهایی هستند؟ از نظر اقتصادی جز کشورهای پیشرفته ی صنعتی جهان محسوب می شوند. این دو کشور جزء کشورهای گروه هشت هستند.

۲۸- کشور ایالات متحده آمریکا بزرگ ترین تولیدکننده (صادرکننده) چیست؟ کُندم و ذرت در جهان و دارای دامداری های پیشرفته ای است که به تولید انواع گوشت و لبنیات می پردازد.

۲۹- کشورهای ایالات متحده آمریکا و کانادا از تولیدکنندگان و صادرکنندگان چه کالاهایی هستند؟ تجهیزات صنعتی و ماشین آلات، خودرو، صنایع غذایی، مواد شیمیایی و کالاهای الکترونیکی هستند.

۳۰- مهم ترین عواملی که موجب پیشرفت و توسعه آمریکای شمالی و تبدیل آن به یک قدرت بزرگ اقتصادی شده است چیست؟ (۱- اروپاییان مهاجر که به این سرزمین وارد شدند با خود دانش ها و مهارت ها و سرمایه هایی را به همراه آورده اند و توانستند از منابع طبیعی و سرزمین های نو به خوبی استفاده و پیشرفت کنند ۲- آمریکای شمالی معادن زیرزمینی و منابع طبیعی فراوان، زمین های وسیع قابل کشت، رودهای پرآب و آب و هوای مناسب برای فعالیت های اقتصادی داشته است ۳- در جنگ جهانی دوم، اغلب کشورهای اروپایی ویران شدند اما ایالات متحده آمریکا از جنگ دور بود و چندان آسیب ندید و توانست از رقیبان جلو بیفتد ۴- پس از جنگ جهانی دوم ایالات متحده آمریکا بر قدرت های اروپایی پیشی گرفت و چانشین آنها در تسلط و غارت منابع کشورهای شد که قبلاً مستعمره اروپا بود. ۵- جذب نیروهای متخصص و دانشمندان سایر کشورها.

۳۱- چرا در ایالات متحده آمریکا و کانادا شهرهای بزرگی رشد کرده اند؟ به دلیل رونق تجارت داخلی و جهانی.

۳۲- اقتصاد امریکای لاتین چگونه است؟ آمریکای لاتین (آمریکای جنوبی و مرکزی) از نظر منابع طبیعی و ذخایر معدنی بسیار غنی است اما کشورهای آمریکای لاتین نتوانستند به پیشرفت های صنعتی در حد آمریکای شمالی دست یابند.

۳۳- کشورهای آمریکای لاتین به چه دلایلی نتوانسته اند به پیشرفت های صنعتی در حد آمریکای شمالی برسند؟ استعمار از یک سو و وجود عقاید و باورهای غلط بین مردم و حکومت های وابسته به پیگانه و استبدادی در کشورهای آمریکای لاتین از مهم ترین این دلایل هستند.

۳۴- کشورهای آمریکای لاتین اغلب تولید کننده و صادر کننده ی چه کالاهایی هستند؟ مواد اولیه و صنعتی و محصولات کشاورزی هستند.

۳۵- کدام کشورهای آمریکای لاتین تولید کننده و صادر کننده ی محصولات استوایی نظیر قهوه و نیشکر هستند؟ آرژانتین - برزیل - کوبا .

۳۶- کدام کشورها در آمریکای لاتین وضعیت اقتصادی بهتری دارند؟ برزیل - آرژانتین - وئوئلا - کلمبیا .

۳۷- جاذبه های گردشگری قاره امریکا را بنویسید ؟ قاره امریکا به دلیل تنوع بسیار زیاد محیطی و داشتن غارها ، آبشارها ، سواحل ، جنگل ها و رودها ، جاذبه های گردشگری طبیعی بسیار زیادی دارد و مراکز تفریحی ، پارک ها و موزه های حیاتی و حش در کشورهای این قاره فراوان اند .

- *- قاره آمریکا از ..... تا ..... کشیده شده است . (قطب شمال - قطب جنوب)
- *- قاره آمریکا به دو قاره کوچک تر به نام ..... و ..... تقسیم می شود . (آمریکای شمالی - آمریکای جنوبی)
- *- سرزمین آتشفشان ها و زمین لرزه ها در قاره امریکا ..... و ..... است . (آمریکای مرکزی - جزایر آنتیل)
- *- در آمریکای شمالی بیابان ..... و در آمریکای جنوبی بیابان ..... آب و هوای بسیار گرم و خشک دارند . (نوادا - آتاکاما)
- *- در آمریکای شمالی رود ..... از طویل ترین رودهای جهان است . (می سی سی پی)
- *- در آمریکای جنوبی رود ..... از میان جنگل های استوایی عبور می کند . (آمازون)
- *- حدود ..... درصد جمعیت جهان در قاره آمریکا زندگی می کنند . (۱۵ درصد)
- *- قاره امریکا را ..... کشف کردند . (سفید پوستان اروپایی)
- *- اکثر مردم قاره آمریکا پیرو دین ..... هستند . (مسیح)
- *- در آمریکای شمالی مذهب ..... و در آمریکای لاتین مذهب ..... رواج بیشتری دارد . (پروتستان - کاتولیک)
- *- کشور ..... و ..... در آمریکای شمالی از نظر اقتصادی جز کشورهای صنعتی و کشورهای گروه هشت هستند . (ایالات متحده آمریکا - کانادا)
- *- کشاورزی ایالات متحده آمریکا ، کشاورزی ..... و ..... است . (صنعتی - تجاری)
- *- پر جمعیت ترین شهر ایالات متحده آمریکا ..... است که با بیش از پنجاه آسمانخراش مقام ..... در جهان را دارد . (نیویورک - اول)
- *- مرکز اصلی سازمان ملل متحد و مجسمه آزادی در ..... واقع شده است . (نیویورک)
- *- برخی کشورهای آمریکای مرکزی که جزیره ای هستند از راه ..... درآمد خوبی کسب می کنند . (گردشگری)

۱- اقیانوسیه به کجا گفته می شود؟ برخی صاحب نظران، استرالیا و جزایری را که در نزدیکی آن در اقیانوس آرام قرار گرفته، اقیانوسیه می نامند و آن را یک قاره، محسوب می کنند. برخی دیگر استرالیا را قاره ای مستقل به حساب آورده اند.

۲- قاره اقیانوسیه کجا قرار دارد؟ منتهی الیه جنوب شرقی آسیا.

۳- قاره استرالیا و اقیانوسیه در کدام نیمکره قرار دارد؟ شمالی یا جنوبی؟ چرا؟ نیمکره ی جنوبی - زیرا در جنوب خط استوا قرار گرفته است.

۴- استرالیا از اطراف به کدام اقیانوس ها مربوط می شود؟ اقیانوس هند و اقیانوس آرام.

۵- رشته کوه های استرالیا در کدام قسمت این کشور دیده می شود؟ فقط در شرق این کشور، رشته کوه هایی به موازات ساحل کشیده شده است.

۶- بزرگ ترین صخره ی مرجانی دنیا در کدام قسمت استرالیا ست؟ توضیح دهید؟ در شمال شرقی استرالیا بزرگ ترین صخره مرجانی دنیا به شکل دیواری از آب های اقیانوس آرام سر بر آورده است. این صخره بیش از ۲۰۰۰ کیلومتر طول دارد و صدها نوع ماهی در این چا زندگی می کنند. در این منطقه، امکانات خوبی برای گردشگرانی که از این صخره مرجانی بازدید می کنند به وجود آمده است.

۷- در رابطه با ویژگی های طبیعی استرالیا به سوالات زیر پاسخ دهید؟

الف) رشته کوه های نسبتاً مرتفع در کدام قسمت و به موازات ساحل کدام اقیانوس کشیده شده اند؟ (در شرق - اقیانوس آرام)

ب) در نیمه غربی استرالیا چه نوع ناهمواری وجود دارد؟ (پایان بزرگ ویکتوریا)

ج) جلگه مرکزی استرالیا از آبرفت کدام رود، پدیده آمده و این رود به کجا می ریزد؟ (رود دارلینگ - اقیانوس آرام)

د) پهناورترین بیابان استرالیا چه نام دارد؟ (پایان بزرگ ویکتوریا)

۸- در باره ویژگی های طبیعی نیوزیلند به سوالات زیر پاسخ دهید؟

الف) نیوزیلند کشوری هموار است یا کوهستانی؟ (کوهستانی)

ب) رشته کوه معروف آن چیست؟ (رشته کوه آلپ جنوبی)

ج) بلندترین قله نیوزیلند چه نام دارد؟ (کوک)

۹- اکثریت جمعیت استرالیا و نیوزیلند را چه کسانی تشکیل می دهند؟ اکثریت جمعیت استرالیا و نیوزیلند را مهاجران اروپایی (انگلیسی و ایرلندی) تشکیل می دهند و درصد بسیار کمی از جمعیت نیز بومیان هستند.

۱۰- دین مردم استرالیا و نیوزیلند چیست؟ استرالیا و نیوزیلند از کشورهای مسیحی محسوب می شوند، اگرچه پیروان سایر ادیان نیز در این کشورها زندگی می کنند.

۱۱- اقتصاد استرالیا و نیوزیلند چگونه است؟ استرالیا و نیوزیلند جزء کشورهای پیشرفته صنعتی در جهان هستند. قاره استرالیا دارای منابع و معادن فراوانی است.

۱۲- چه عاملی موجب پیشرفت های اقتصادی در قاره استرالیا شده است؟ مهاجران اروپایی با انتقال سرمایه و فناوری های خود به این سرزمین ها موجب پیشرفت های اقتصادی در این قاره شده اند.

۱۳- کشاورزی در استرالیا چگونه انجام می شود؟ کشاورزی در این کشور به روش صنعتی و با استفاده از ماشین آلات صورت می گیرد.

۱۴- مهم ترین صادرات استرالیا و نیوزیلند چیست ؟ هر دو از مراکز مهم پرورش دام در جهان اند و محصولات دامی به ویژه گوشت و پشم از صادرات مهم این دو کشور است .

۱۵- دو بندر مهم استرالیا را نام برده و چه صنایعی در این دو بندر دیده می شود ؟ سیدنی و ملبورن دو بندر مهم استرالیا از مراکز مهم صنایع کشتی سازی و صنایع شیمیایی به شمار می روند .

۱۶- جاذبه های گردشگری استرالیا و نیوزیلند را بنویسید ؟ استرالیا و نیوزیلند به دلیل وجود سواحل طولانی و تنوع محیطی و گونه های جانوری جاذبه های طبیعی زیادی برای گردشگران دارند و ساختن امکانات تفریحی و گردشگری باعث شده است که گردشگران بتوانند به خوبی از این محیط ها استفاده کنند .

- *- کم وسعت ترین و کم جمعیت ترین قاره های مسکونی جهان ..... و ..... هستند . (استرالیا - اقیانوسیه)
- *- سرزمین اصلی قاره اقیانوسیه ..... است که در اقیانوس ..... واقع شده است . (استرالیا - آرام)
- *- در ..... استرالیا در آب های اقیانوس ..... جزایر بی شماری به صورت پراکنده وجود دارد . (شرق - آرام)
- *- یکی از جزایر مهم و بزرگ اقیانوسیه ، کشور ..... است . (نیوزیلند)
- *- استرالیا از نظر ناهمواری تقریباً سرزمینی ..... است . (هموار)
- *- استرالیا با وجود وسعت زیاد جمعیت ..... دارد . (بسیار کمی)
- *- زبان رسمی استرالیا ..... است اما به دلیل ..... زبان های مختلفی در این کشور تکلم می شود . (انگلیسی - مهاجر پذیر بودن)
- *- زبان رسمی نیوزیلند ..... است . (انگلیسی)
- *- استرالیا تولید کننده و صادر کننده ی بزرگ ..... در جهان است . (گندم)
- *- صنعت در استرالیا و نیوزیلند ..... است . (پیشرفته)

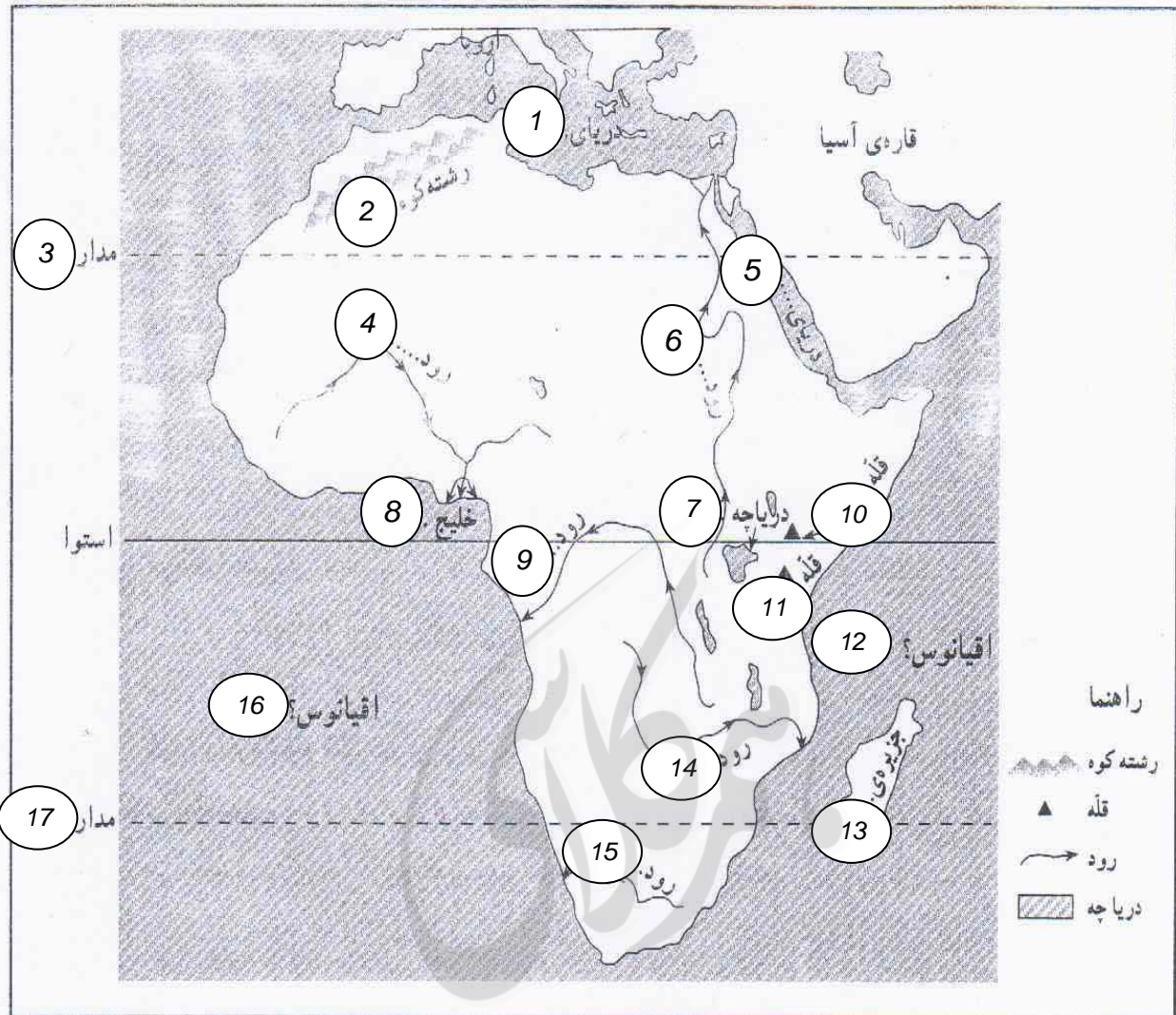
علیرضا اسماعیلی

به پایان آمد این دفتر حکایت همچنان باقیست

سال تحصیلی ۹۵-۹۴

دبیرستان شهید حشمتی (شاهد) (دوره اول متوسطه)

نقشه‌ی گنگ طبیعی افریقا

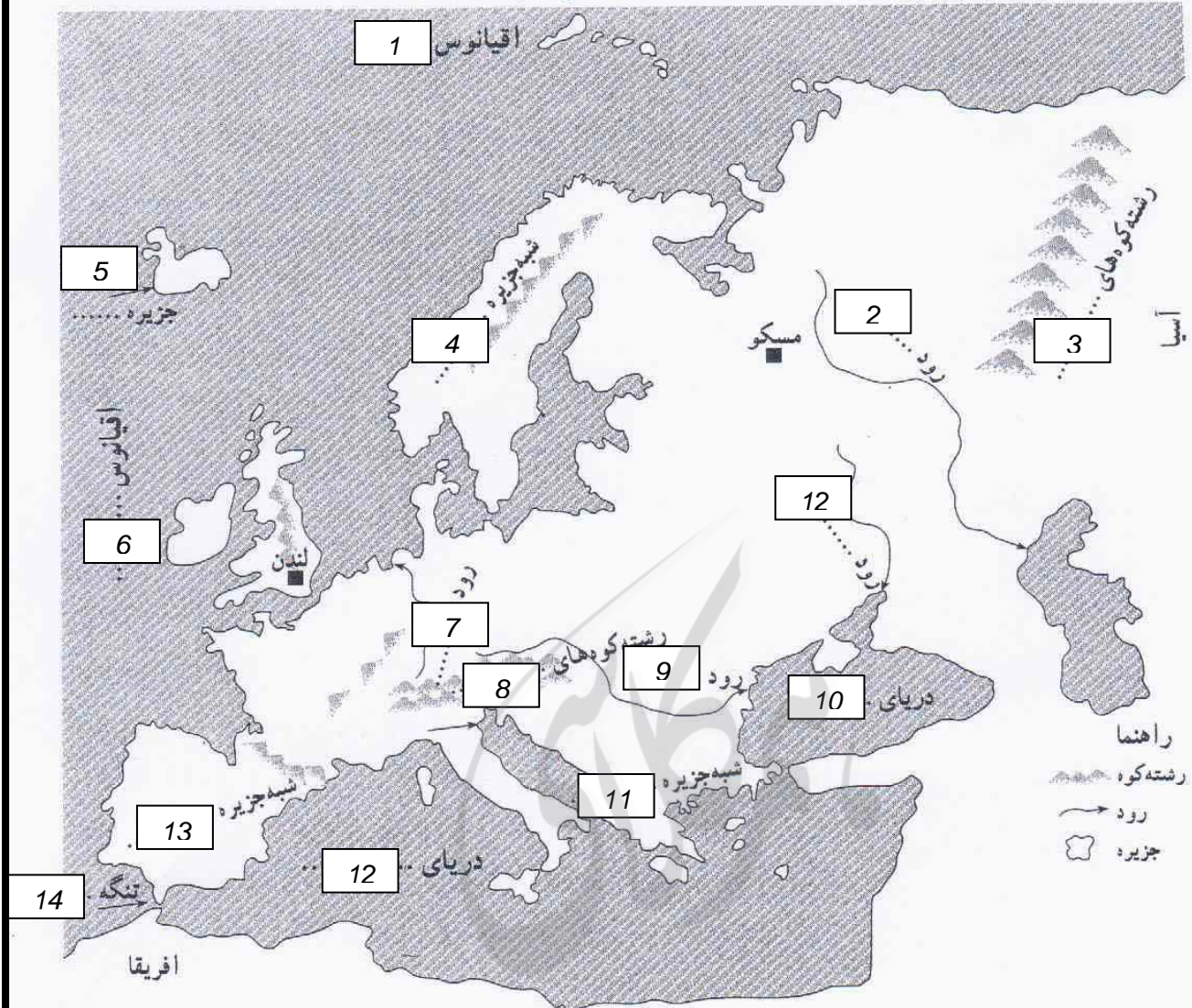

۱- نام دریایی	۲- نام رشته کوهی	۳- نام مداری	۴- نام رودی
۵- نام دریایی	۶- نام رودی	۷- نام دریاچه ای	۸- نام خلیجی
۹- نام رودی	۱۰- نام قله ای	۱۱- نام قله ای	۱۲- نام اقیانوسی
۱۳- نام جزیره ای	۱۴- نام رودی	۱۵- نام رودی	۱۶- نام اقیانوسی
			۱۷- نام مداری

پاسخ:

۱- مدیترانه	۲- اطلس	۳- رأس السرطان	۴- نیجر	۵- سرخ	۶- نیل	۷- ویکتوریا	۸- کینه
۹- گنگو	۱۰- کنیا	۱۱- کلیمانجارو	۱۲- هند	۱۳- ماداگاسکار	۱۴- زامبیز	۱۵- آرائژ	
۱۶- اطلس جنوبی	۱۷- رأس العجدی						

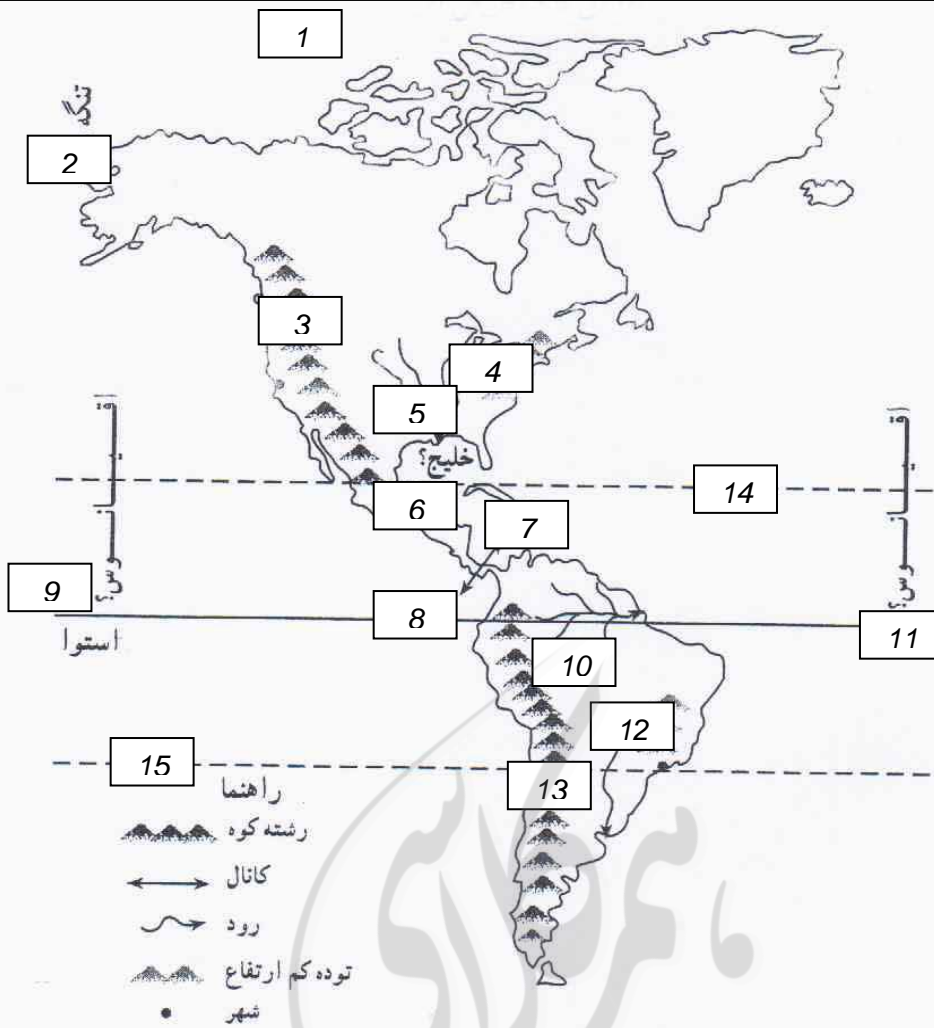
نقشه‌ی گنگ طبیعی اروپا

- ۱- نام اقیانوسی   ۲- نام رودی   ۳- نام رشته کوهی   ۴- نام شبه جزیره ای   ۵- نام جزیره ای
 ۶- نام اقیانوسی   ۷- نام رودی   ۸- نام رشته کوهی   ۹- نام رودی   ۱۰- نام دریایی
 ۱۱- نام شبه جزیره ای   ۱۲- نام دریایی   ۱۳- نام شبه جزیره ای   ۱۴- نام تنگه ای

پاسخ:

- ۱- منجمد شمالی   ۲- ولگا   ۳- اورال   ۴- اسکاندیناوی   ۵- ایسلند   ۶- اطلس
 ۷- راین   ۸- آلپ   ۹- دانوب   ۱۰- سیاه   ۱۱- بالکان   ۱۲- مدیترانه
 ۱۳- ایبری   ۱۴- جبل الطارق

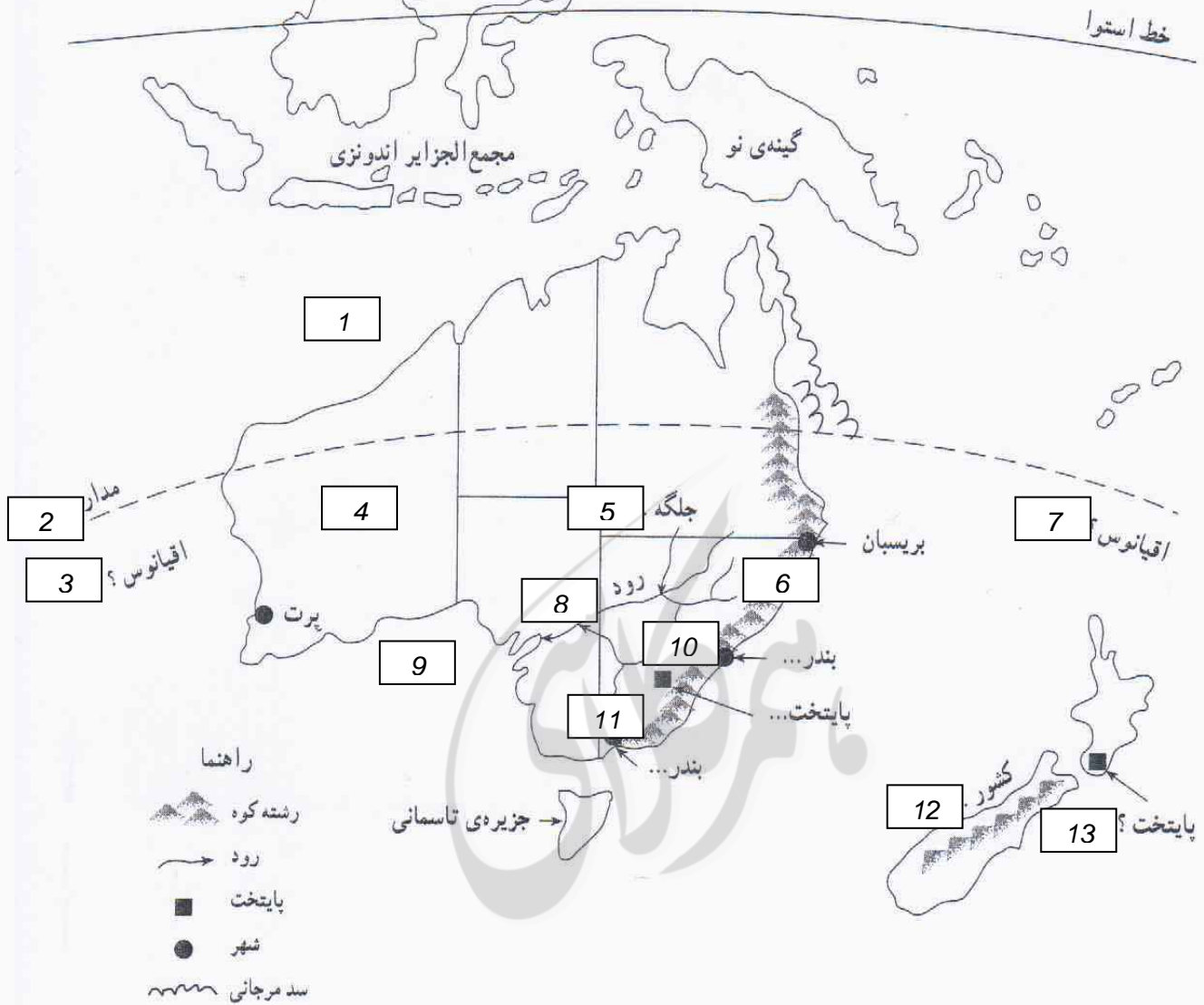

۱- نام اقیانوسی	۲- نام تنگه	۳- نام رشته کوهی	۴- نام توده کوهستانی قدیمی
۵- نام رودی	۶- نام خلیجی	۷- نام دریایی	۸- نام کانالی
۹- نام اقیانوسی	۱۰- نام رودی	۱۱- نام اقیانوسی	۱۲- نام توده کوهستانی قدیمی
۱۳- نام رشته کوهی	۱۴- نام مداری	۱۵- نام مداری	

پاسخ :

۱- منچمد شمالی	۲- پرینگ	۳- راکي (روشون)	۴- آپالاش	۵- می سی سی پی
۶- مکزیک	۷- آنتیل	۸- پاناما	۹- آرام	۱۰- آمازون
۱۱- اطلس	۱۲- پدزیل	۱۳- آند	۱۴- رأس السرطان	۱۵- رأس الجدی

نقشه‌ی گنگ استرالیا و نیوزیلند

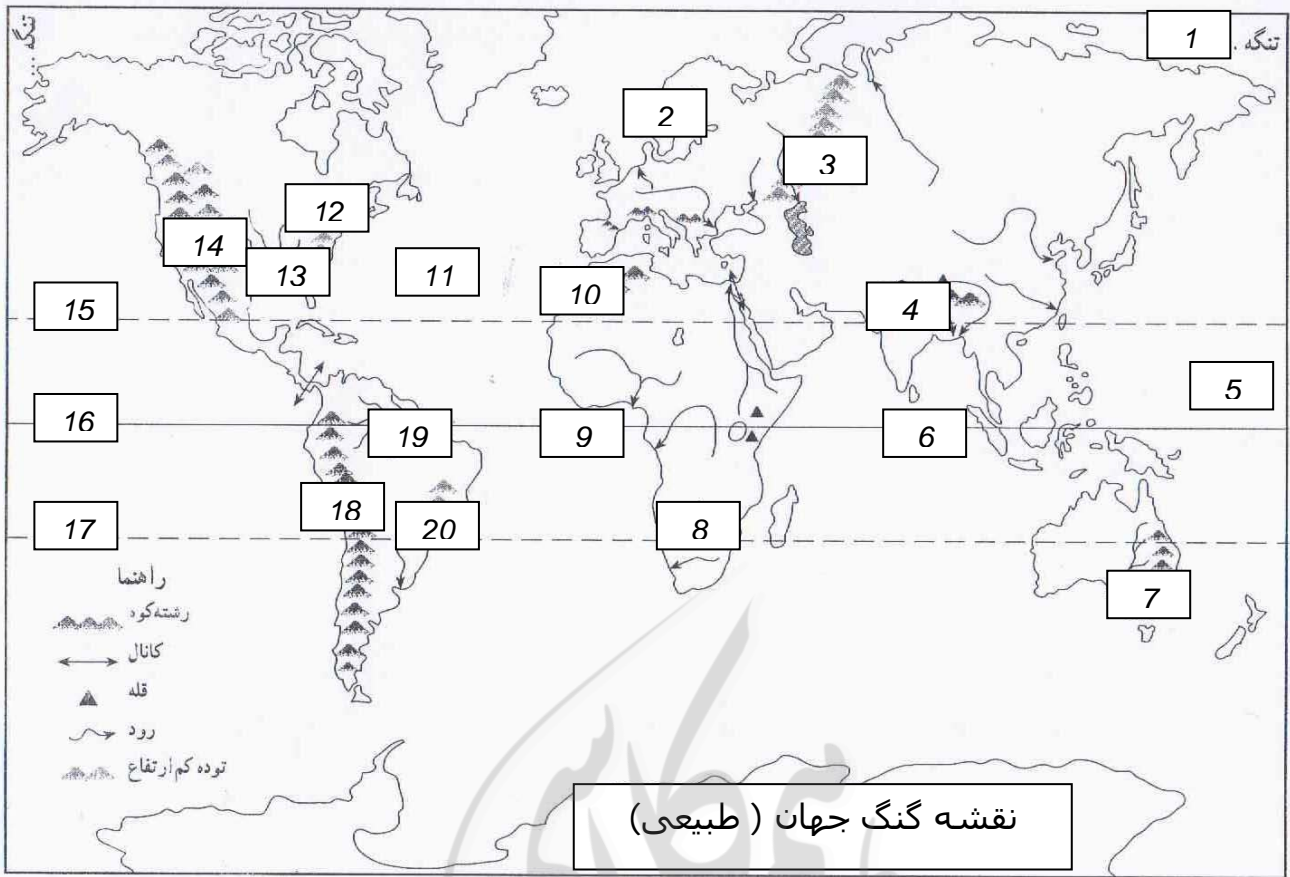

۱- نام دریا	۲- نام مدار	۳- نام اقیانوس	۴- نام بیابان
۵- نام جلگه	۶- نام رشته کوه	۷- نام اقیانوس	۸- نام رود
۹- نام خلیج	۱۰- نام بندر	۱۱- نام بندر	۱۲- نام کشور
۱۳- نام پایتخت			

پاسخ:

۱- دریای تیمور	۲- رأس العجدی	۳- هند	۴- بیابان بزرگ ویکتوریا
۵- جلگه مرکزی	۶- رشته کوه مشرق استرالیا	۷- آرام	۸- خلیج بزرگ استرالیا
۹- نیوزیلند	۱۰- ولینگتون	۱۱- دارلینگ	۱۲- سیدنی
		۱۳- ملبورن	

نقشه‌ی گنگ جهان (طبیعی)

۱- نام تنگه	۲- نام شبه جزیره	۳- نام رشته کوه	۴- نام رشته کوه	۵- نام اقیانوس
۶- نام اقیانوس	۷- نام رشته کوه	۸- نام بیابان	۹- نام خلیج	۱۰- نام کوه
۱۱- نام اقیانوس	۱۲- نام کوه	۱۳- نام رود	۱۴- نام رشته کوه	۱۵- نام مدار
۱۶- نام مدار (خط)	۱۷- نام مدار	۱۸- نام رشته کوه	۱۹- نام جلگه	۲۰- نام کوه

پاسخ :

۱- پدینگ	۲- اسکانڈیناوی	۳- اورال	۴- هیمالیا	۵- آرام	۶- هند
۷- رشته کوه مشرق استرالیا	۸- کالاهاری	۹- کینه	۱۰- کوه های اطلس	۱۱- اقیانوس اطلس	
۱۲- آپالاش	۱۳- می سی سی پی	۱۴- راکی	۱۵- رأس السرطان	۱۶- خط استوا	۱۷- رأس العجدی
۱۸- آند	۱۹- آمازون	۲۰- پدزیل			